

Četvrtak, 10. mart 2005. godine

Svedok Shukri Buja

Otvorena sednica

Optuženi su pristupili Sudu

Početak u 14.19 h

Molim vas ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite sedite.

SUDIJA PARKER: Dobar dan. Gospodine Buja, podsetio bih vas na izjavu koju ste dali na početku svog iskaza koja je još uvek na snazi. Gospodine Mansfield, izvolite.

ADVOKAT MANSFIELD: Časni Sude, pre nego što počnem, rekao bih nešto o jednoj administrativnoj stvari koja je važna. Čini mi se da ne postoji razlog da pre početka rasprave zastupnici Odbrane ne mogu da se sastanu sa optuženima, a tako je bilo i danas. Ne znam zbog čega, nije mi rečen razlog. No mi tvrdimo da bi bilo poželjno dobiti makar petnaestak takvih minuta, i zato bih hteo da zamolim Pretresno veće da nam pomogne da se dogovori bar tih petnaestak minuta da sednemo sa svojim klijentima pre rasprave. Naravno, možemo koristiti pauze, ali ponekad bi to vreme pre početka bilo važno i od pomoći pogotovo kada se radi o ovako važnom svedoku.

SUDIJA PARKER: Gospodine Mansfield, Pretresno veće nikada nije razmatralo ovakvo pitanje, što bi moglo ukazivati da se tako nešto pre nije ni tražilo.

ADVOKAT MANSFIELD: Da.

SUDIJA PARKER: Odmah sam primetio da potreba da se koordiniraju oni koji odlaze posle jutarnje sednice i oni koji dolaze na popodnevnu sednicu, može izazvati probleme sa tajmingom. Ne znam, ali to mi je prvo palo na pamet. Čini mi se da Odbrana to treba da raspravi sa Sekretarijatom i sa stražarima, i ako nema...

ADVOKAT MANSFIELD: Rešenja...

SUDIJA PARKER: Zadovoljavajućeg rešenja, morali bismo započeti sa teškim procesom da se utvrdi zbog čega se to ne može i šta tu može da se učini.

ADVOKAT MANSFIELD: Zahvaljujem.

SUDIJA PARKER: Za sada tu stvar ostavljamo u vašim rukama.

ADVOKAT MANSFIELD: Hvala vam.

(svedok je pristupio Sudu)

svedok Shukri Buja

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT MANSFIELD – NASTAVAK

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Gospodine Buja, dobar dan. Jeste li noćas imali vremena da ponovo pročitate albansku verziju izjave koju ste dali u oktobru 2001. godine u *Predmetu Milošević*?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Nisam ništa čitao zato što nisam dobio dokumente, ali pokušao sam da se prisetim toga.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Žao mi je što niste dobili dokument, nadao sam se da jeste. Ali, u svakom slučaju, uradićemo to sada. Molim da se svedoku pokaže albanska verzija ove izjave, i ako vam trebaju stranice, odnosno brojevi stranica, to počinje na stranici koja nosi oznaku ERN 0309-0415. Da li pred sobom imate primerak toga? Juče je to bilo ovde. Imate li to pred sobom sada, verziju na albanskom?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Da bi ste se snašli, videćete da se na prvoj stranici koju sam pominjao juče, nalaze vaše ime i datum kada ste bili intervjuisani, i vidi se da je s vama razgovarao gospodin Barney Kelly. Sada okrećem sledeću stranicu gde su neke uvodne napomene. To je kod vas na strani... Koristiću brojeve u gornjem desnom uglu, kako biste mogli da pratite. Poslednje četiri brojke na stranici koju vi imate su 0146. Možete li to pronaći? A stranica koja ima oznaku ERN 0309-0147 u vašem primerku je u stvari kod nas broj 9545. Tu pominjete ubistvo Adema Jasharija i neke druge stvari kojima se sada neću baviti. Sada bih hteo da govorimo o vašem dolasku u Drenicu/Dreničë, što se kod vas nalazi na stranici koja nosi oznaku ERN 0309-0418, a kod nas je to na vrhu stranice broj 9546. U vašoj verziji taj pasus počinje rečima: "Kada smo stigli u dolinu Drenice/Dreničë". Da li vidite taj pasus?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne mogu to još da pronađem.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: To je treći pasus na stranici sa oznakom ERN 0309-0418.

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Biće brže ako uradimo sledeće. Molim vas da pratite na albanskom jeziku, a ja ću to pročitati na engleskom, taj pasus i onaj ispod njega, a zatim ću zastati i postaviti vam neka pitanja. Dakle pročitacu to, budući da mi to imamo na engleskom. Molim vas da pratite. "Kada smo stigli u dolinu Drenice/Dreničë iz *Vlana* u martu 1998. godine, pet naših jedinica se izdvojilo: jedinica Agima Bajramija, Ismeta Jasharija, Haxhija Shale po nadimku Topi, moja i Fatmira Limaja koji je imao 34 godine i nadimak Çeliku - iz Banje/Banjë u opštini Mališevo/Malishevë. On je bio nadležan za tu jedinicu. Razdvojili smo se po naredbi Glavnog štaba OVK kako bismo išli i regrutovali ljude za rat na drugim područjima. Morali smo da organizujemo jedinice u Štimlju/Shtime, Mališevu/Malishevë, Rancu/Rancë u opštini Štimlju/Shtime i Uroševcu/Ferizaj, u većim gradovima na tom području. Imali smo određeno područje kojim smo morali da se pozabavimo vezano za organizaciju vojne strukture, koje je kasnije pripalo operativnim zonama Paštrik/Pashtrik i Nerodimlje/Nerodime. To su bile odvojene zone i funkcionisale su prema svojim zonama odgovornosti. Fatmir Limaj postao je komandant jedne od četiri brigade u Paštriku/Pashtrik, 121. brigade koja je bila formirana tokom prve

ofanzive Srba u julu 1998. godine. Ona je pokrivala Mališevo/Malishevë i Lipljan/Lipjan. Brigada je imala svoj štab u selu Klečka/Kleçkë u Lipljanu/Lipjan. On je u novembru 1998. godine otišao u Glavni štab OVK i postao njen član." I zatim sledeći pasus, na istoj strani kod vas: "Hashim Thaçi je naredio da se sprovede kampanja regrutovanja. Naredbu je dobio od glavnog komandanta OVK, koga u to vreme nismo poznavali. Tek kasnije sam stupio u vezu sa glavnim komandantom jer sam bio komandant zone. Hashim Thaçi nikada nije bio komandant OVK. Glavni komandant OVK tada bio je Azem Syla iz Kišne Reke/Kishnarekë u opštini Glogovac/Gllogoc, koji je imao 45 godina, i koji je bio na konferenciji u Rambujeu u februaru 1999. godine". Može li se reći da u ova dva pasusa, kao i u ostatku izjave, ali posebno u ova dva pasusa, ne tvrdite da je, pre uspostavljanja zona, a podzone su bile formirane 1998. godine, bilo ikakvog srednjeg nivoa komandovanja između Glavnog štaba i jedinica koje ste morali da organizujete? A razlog zašto se to ne spominje je zato što nije bilo srednjeg nivoa komandovanja u Klečki/Kleçkë na čijem je čelu bio Çeliku, zar ne?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: To pitanje koje ste postavili je prilično dugačko i pokušaću da rasvetlim neke stvari. Mislim da sam bio vrlo jasan u vezi s činjenicom da smo morali da organizujemo jedinice. Ja sam bio stacioniran u opštini Štimlje/Shtime, a takođe sam objasnio kako je Agim Bajrami bio zadužen da organizuje jedinicu u Kačaniku/Kaçanik, dok je Fatmir Limaj bio zadužen za organizovanje jedinice u Mališevu/ Malishevë. Način zapovedanja je bio gerilski, kakve su bile i jedinice. Naredbe jedinicama izdavao je Glavni štab. Kažem s potpunom odgovornošću: da je Fatmir Limaj bio moj komandant, ja bih to i rekao. I, više od toga, bio bih vrlo ponosan da to mogu da kažem, jer imam izuzetno poštovanje za ovog mladog čoveka koji je učinio toliko toga u našem ratu za oslobođenje. Bio bih ponosan, kao što sam rekao, da to mogu. Ali to nije tako. U svojim javnim izjavama često sam pominjao činjenicu da me je Fatmir Limaj štitiio, i pominjao sam ga kao svog prvog zapovednika u znak poštovanja, iako po strukturi to nije bilo tako, da je bio moj komandant. Ja sam u stvari bio viši po činu u razdoblju kada sam imenovan za komandanta podzone operativne zone Nerodimlje/Nerodime.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Hvala. Preskočiću sada pitanje zona, ako vam ne smeta. Da li je tačno, pomenuli ste to – ne tražim da to sada tražite, ali to je u izjavi koju ste dali – ako gledamo hronološki, čini mi se da je situacija bila sledeća: određena područja početkom devedesetih godina dobila su status zona od strane OVK i to su u stvari bila područja zemalja, recimo Makedonije, Srbije, Kosova/Kosovë i Crne Gore, ali ta strategija dodeljivanja zona zemljama je kasnije promenjena. To je prvo što sam hteo da kažem. Drugim rečima, Kosovo/Kosovë je imalo svoj zonski broj i zatim se počelo razgovarati o podzonama. Da li se slažete?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Dozvolite mi da objasnim. Prvobitno je ideja i svrha OVK bila da vodi rat za oslobođenje albanskih okupiranih područja. U početku se to činilo preko zona. Zona broj 1 je bilo Kosovo/Kosovë gde su se vršile operacije. U zoni broj 2 koja je u stvari bila u Makedoniji, tamo se nije delovalo, ali je ideja bila da se oslobode okupirana područja. Zona broj 1 je kasnije podeljena u podzone i posle prvih kontakata sa međunarodnim političarima od strane Glavnog štaba i insistiranja da mi ne širimo taj sukob, jer bi mogao imati tragične posledice po ceo Balkan, politika OVK se promenila i fokusirala se samo na Kosovo/Kosovë, zonu broj 1, koja se tad odnosila na Kosovo/Kosovë. I delovanje OVK u kasnijoj fazi, posebno u novembru i decembru, počivalo je na odluci Glavnog štaba o podeli u podzone.

Dakle, zone su podeljene u podzone jer je čitava teritorija Kosova/Kosovë smatrana teritorijom delovanja OVK.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Ako pogledamo vašu izjavu na albanskom, na strani sa oznakom ERN 0309-0419, kod nas je to broj 05946, na istoj strani koju smo malopre gledali, to je sledeća stranica za vas, videćete da tu navodite sedam podzona i njihova područja odgovornosti. Neću sve to da čitam, ali to stoji u vašoj izjavi, zar ne? Tih sedam podzona, je li tako?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da. Spomenuo sam ovde podzone i područja koja su pokrivala. Prvobitno su podzone organizovane na osnovu opština. Ako želite da opišem zone i način kako su organizovane, to mogu, iako ne znam koje sve zone su pokrivala koje opštine. Ali znam više o mojoj zoni koja je pokrivala deo Lipljana/Lipjan, opštinu Štimlje/Shtime, zatim Uroševac/Ferizaj, Kačanik/Kaçanik i kasnije opštinu Trpeza/Tërpezë.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Usredsredio bih se na tri podzone koje su u vašoj izjavi. To je Drenica/Drenicë broj 1, Paštrik/Pashtrik broj 2 i Nerodimlje/Nerodime broj 6. Rekli ste da su se oni zasnivali na opštinama i pitao bih vas sledeće. Prvo, šta mislite, kada ste vi bili imenovani za komandanta podzone Nerodimlje/Nerodime?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Za komandanta podzone Nerodimlje/Nerodime bio sam imenovan 6. jula, iako sam često mislio da se radi o 6. junu, ali pošto sam proučio odluku, primetio sam da se radilo o 6. julu 1998. godine.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Zato vas i pitam o tome. Što se tiče te podzone početkom jula meseca, pitao bih vas konkretno sledeće. Da li su sledeća sela potpadala pod Nerodimlje/Nerodime ili su bila u podzoni Paštrik/Pashtrik? Dakle, konkretna sela i područja. Kao prvo, Krajmirovci/Krojmir, u kojoj podzoni je to selo bilo?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: U julu je to pripadalo podzoni Nerodimlje/Nerodime zato što je to selo bilo u opštini Lipljan/Lipjan.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: U redu. Zatim Petraštica/Pjetërshticë?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: I Petraštica/Pjetërshticë isto tako.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: A Fuštica/Fushticë?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Fuštica/Fushticë, bar ja mislim, bila je deo opštine Lipljan/Lipjan i potpadala je u podzonu koju je ja trebalo da organizujem.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Hteo bih da to pažljivo razmotrimo zbog nečeg što se nalazi u vašoj izjavi kasnije. Molio bih da uzmete ovu kartu, mi to imamo u drugačijem formatu, to je karta broj 6, dokazni predmet Tužilaštva broj P1, ovo je primerak, uzmite to molim vas. Molim da se to stavi na grafoskop. Zamoliću vas da učinite sledeće. Kada proučite kartu i kada se na njoj budete snalazili, pojasniću vam šta bih hteo da učinite. Onda recite možete li to ili ne. Molio bih da označite u onoj meri u kojoj to možete da učinite, granicu između dve podzone o kojima govorimo - Paštrik/Pashtrik i Nerodimlje/Nerodime. Jer na ovoj karti vidite tri sela koja sam upravo pomenuo, za koja ste rekli da se nalaze u tim podzonama. Dakle, sva su ta sela označena ovde. Zato bih vas molio da označite crtom granicu te dve zone i šta vi

mislite kao komandant podzone Paštrik/Pashtrik, gde je njena granica počinjala i završavala? Možete li to učiniti?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Potrudiću se, iako je tada organizacija podzona bila bazirana na opštinama, bez povlačenja nekih oštih linija razgraničenja između sela.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Da, razumem. Juče ili prekjuče rekli ste da je bilo sela s jedne strane planine Beriša/Berishë i sela s druge strane. Ali možete li molim vas, koliko god da je teško, označiti olovkom na karti šta mislite kuda je prolazila granica? Bar otprilike granica između te dve zone?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Selo Krajmirovci/Krojmir, Petraštica/Pjetërshiticë, Sedlare/Shalë, Banjica/Baicë, Rusinovce/Resinoc sve do Fuštice/Fushticë, Donje Fuštica/Fushticë e Poshtme, to je bilo povezano sa drugim delom Lipljana/Lipjan gde nismo imali jedinice. Mislim da je Nekovce/Nekoc bio deo toga, uključujući i sela Štimlja/Shtime i Uroševca/Ferizaj. Kao što sam rekao, nije postojala jasna linija, ali se granica zasnivala na granicama opština. U ovom delu. Zatim dolazi opština Lipljan/Lipjan.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Hvala.

ADVOKAT MANSFIELD: Časni Sude, možemo li to uvrstiti kao dokazni predmet, to će biti 160 i neki po redu?

SUDIJA PARKER: Da, biće uvedeno.

sekretar: Biće to dokazni predmet P161.

SUDIJA PARKER: Ne "P" već "D L". Dobićemo broj za par trenutaka, gospodine Mansfield.

ADVOKAT MANSFIELD: U redu.

SUDIJA PARKER: Kompjuterski sistem ne radi onako kako bi to trebalo za sekretara.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Molim da se sada vratimo na vašu izjavu vezanu za te dve podzone Paštrik/Pashtrik i Nerodimlje/Nerodime. Na istoj stranici koju imate pred sobom i koju mi gledamo, u toj izjavi u *Predmetu Milošević* označili ste komandante i zamenike komandanta tih različitih podzona, konkretno broj 1, 2 i 6. Neću tražiti da to pročitate naglas, ali to se nalazi u vašoj izjavi vrlo jasno. Vidite li to na vašoj strani 01419? Naša strana je 019547.

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Hteo bih utvrditi sledeće što je vama bilo vrlo jasno, a to je da Fatmir Limaj koji je bio stacioniran u Klečkoj/Klečkë nije zapovedao nijednim delom ove zone, zar ne?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne, Fatmir Limaj nije bio imenovan za komandanta bilo koje podzone tada. Na kraju ofanzive u junu i julu mesecu imao je jedinicu, odnosno bio je komandant brigade u zoni Paštrik/Pashtrik. Već sam objasnio da je u to vreme komandant podzone Paštrik/Pashtrik bio Musa Jashari.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Da je u to vreme Fatmir Limaj, odnosno Çeliku kako ste ga vi poznavali, bio komandant iznad vas, komandant podzone, da li se može reći da biste očekivali, ako je on bio iznad vas, da i on bude imenovan za komandanta zone ili da postane član Glavnog štaba. Može li se to reći?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, može. Jer Fatmir Limaj, da je imao viši čin, naravno da bi bio imenovan za komandanta podzone ili bi postao član Glavnog štaba.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Pre nego ostavimo vašu izjavu vezanu za podzone i slično, možete li potvrditi da je Lapušnik/Llapushnik bio u podzoni Drenica/Drenicë?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne mogu to da potvrdim zvanično, ali znam da kada smo imenovani za komandante podzona, to je bilo urađeno na osnovu sela u opštinama. I koliko se ja sećam, Lapušnik/Llapushnik, Negrovce/Negroc i Kišna Reka/Kishnarekë su sela koja su bila sastavni deo mesne zajednice Glogovac/Gllogoc u Drenici/Drenicë.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Ostavimo sada po strani tu izjavu i kartu i pređimo na jedan kasniji period, odnosno period kada ste došli ovde da svedočite. I rekli ste da je po dolasku ovde s vama obavljen pripremni razgovor za svedočenje. Da li se sećate tog pripremnog razgovora? Dakle, pitanje je da li se sećate tog pripremnog razgovora koji je obavljen pre nego što ste došli da svedočite ovde u Hagu, odnosno kada ste razgovarali sa predstavnikom Tužilaštva? Mislim da ste tako rekli, razgovarali ste sa gospodinom Whitingom_

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne razumem, misite kad sam došao ovde, u Hag?

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Da, oprostite, kada ste došli ovde. Mislio sam da ste me razumeli. Ako ne razumete, objasniću. Kada ste došli ovde u Hag da svedočite u ovom procesu, sastali ste se sa gospodinom Whitingom. Gospodin Whiting je gospodin koji vas je ispitivao skoro nedelju dana. Dakle, vi ste se sastali sa njim i razgovarali o pojedinim delovima vašeg iskaza. Da li se sećate da ste razgovarali ovde u Hagu, verovatno ovog meseca?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, sećam se.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Hvala. Upravo o tome želim da vam postavim nekoliko pitanja. Već ste nam rekli da ste rekli gospodinu Whitingu više stvari. Shvatili smo da ste mu vi najpre rekli da je struktura OVK, onako kako ste je vi opisali tokom razgovora koji je obavljen aprila 2003. godine, da je ta struktura OVK u periodu od maja do jula meseca bila pogrešno opisana. Dakle, to je prva stvar. A drugo, da Fatmir Limaj nije bio vaš zapovednik nakon što ste došli na Kosovo/Kosovë marta 1998. godine. Najpre, da li je to ono što ste rekli gospodinu Whitingu tokom tog pripremnog razgovora?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Tokom tog razgovora, pripreme, kako je zovu, ja sam se sastao sa gospodinom Whitingom i razgovarali smo o tim stvarima za koje me pitate. Ja čak ni tada nisam imao tekst izjave koju sam dao tako da sam govorio o onome za šta sam verovao da je bilo pogrešno u mojoj izjavi. I jasno sam stavio do znanja da šta god da sam rekao po pitanju Fatmira Limaja, on nije bio moj komandant, on nikad nije bio moj komandant.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Da li je tokom tog razgovora gospodin Whiting vodio beleške, a koje ste vi mogli da vidite, ili da li je neko drugi vodio te beleške?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Sastanku je prisustvovao i Ole Lehtinen, istražitelj, i on je vodio beleške.

ADVOKAT MANSFIELD: Časni Sude, jasno mi je sve što se tiče tog pitanja, ali bih ponovo zatražio da pogledamo beleške sa ovog konkretnog sastanka s obzirom na njihov značaj. Ali, neću se sada zadržavati na tome.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Koja pitanja vam je postavio gospodin Whiting ili istražitelj, a da se vi toga sada sećate?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Tokom tog razgovora, zapravo imali smo dva kraća razgovora. Tokom prvog razgovora postavljena su mi pitanja o strukturi, a pomenuli smo takođe i pritvaranja, odnosno zaustavljanja o kojima sam već govorio. Tokom drugog razgovora pokazali su mi neke fotografije.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Želeo bih da se sada koncentrišemo na pitanje strukture i činjenice da Fatmir Limaj nije bio vaš komandant. Kada ste im to rekli, da li je bilo ko od njih dvojice vama rekao: "A, pa pogledajte, to nije ono što ste nam ranije rekli. Bolje da pogledamo šta ste tada rekli i da razjasnimo šta ste imali na umu." Da li vam je neko od njih dvojice rekao nešto u tom smislu?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne, ne na takav način. Ali bili su mirni kada sam im spomenuo da Fatmir Limaj nikad nije bio moj komandant, kao i kada sam govorio o tom zaustavljanju ljudi pominjući slučaj mog brata i još neke druge primere. Želeo sam da se zadržimo na tom pitanju zaustavljanja ljudi.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: A da li je vam je bilo ko od prisutnih tokom tog razgovora rekao da, pošto govorite te stvari, Tužilaštvo mora da zaključi da vi zapravo lažete?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne sećam se da mi je neko tako nešto rekao, kako vi kažete.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Molim vas da shvatite, ja ne znam šta se tada desilo, mi nemamo te beleške. Ja jednostavno želim da saznam šta se tada desilo. Koliko su otprilike trajali ti razgovori: pola sata, 20 minuta, recite nam? Ili ne znate?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Trajali su možda po sat vremena.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Da li su se gospodin Whiting ili istražitelj vraćali na delove razgovora sa vama iz 2003. godine i ukazivali na ono što ste izjavili tada?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ispitivali su me, iako se nisam sećao pitanja koja su mi postavljena tokom razgovora 2003. godine. Ponovo sam pokušao da im objasnim da pošto nikad nisam dobio na uvid tekst izjave, nisam ni mogao da je potvrdim kao svoju, i da se pojavim ovde pred Pretresnim većem da pod zakletvom dajem iskaz, a da prethodno nisam video tu izjavu.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Samo da razjasnimo jednu stvar. Dakle, vama nikada nije bila dostavljena odštampana verzija razgovora na albanskom jeziku koji je obavljen aprila 2003. godine? Da li je to tačno?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, jeste.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Moje sledeće pitanje je: kada ste prvi put shvatili da je ono što ste možda izjavili tokom razgovora 2003. godine pogrešno u vezi sa Fatmirom Limajem i strukturom OVK?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Još ranije sam posumnjao, jer u vreme kada je održan razgovor, Barney Kelly me je pozvao da obavim taj razgovor i ja sam se nadao da će se ponoviti ista procedura kao i tokom suđenja u *Predmetu Milošević*, mislio sam da ću imati mogućnost da pregledam izjavu, da se prisetim događaja i da ispravim greške do kojih je eventualno došlo i da zatim potpišem takvu izjavu. Međutim, do toga nikada nije došlo, i onda sam počeo da sumnjam da se ta izjava može zloupotrebiti, naročito posle susreta sa Oleom Lehtinenom kome sam tražio da mi dostavi tekst izjave, a on to nije učinio. Takođe sam mu objasnio da su neki od svedoka sa kojima je bio obavljen razgovor dobili te izjave na uvid, a ja sam svoju na uvid dobio tek po dolasku ovde.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Ostavimo sad to pitanje po strani.

ADVOKAT MANSFIELD: Časni Sude, pre nego što pređem na sledeću temu, kako bismo uštedeli na vremenu, ukoliko imamo te beleške, da li možemo da ih dobijemo tokom prve pauze kako ne bismo tražili od svedoka da se ponovo vraća. Pitanje beleški se odražava na više stvari koje nas interesuju i mislim da je potrebno da i Pretresno veće ima uvid u to, tako da ukoliko nema prigovora, ja bih želeo da dobijemo kopiju tih beleški.

TUŽILAC WHITING: Časni Sude, u skladu sa procedurom koju smo sledili u ovom Predmetu, a koja je odobrena na osnovu odluke Pretresnog veća po pitanju pripremnog razgovora, Tužilaštvo je obelodanilo u memorandumu nove informacije koje su obelodanjene tokom tog razgovora i ja ne vidim zašto bi bilo potrebno da se obelodanjuju te beleške sada. Ja zaista ne vidim u čemu je relevantnost tih beleški.

SUDIJA PARKER: Gospodine Mansfield, da li želite još nešto da kažete?

ADVOKAT MANSFIELD: Da. Ne bih želeo o tome da govorim u prisustvu svedoka.

SUDIJA PARKER: Onda ćemo preći na sledeću temu, ali pre nego što to učinite, molim da se dâ broj dokaznog predmeta koji smo čekali.

sekretar: To će biti dokazni predmet Odbrane broj DL2.

SUDIJA PARKER: DL2, hvala.

sekretar: Hvala.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Pre nego što pređemo na sam razgovor, želeo bih još nešto da vas pitam. Govorimo o vašem drugom hapšenju. Vi ste nam juče govorili o prvom hapšenju, drugo hapšenje je bilo 2004. godine i moje prvo pitanje je: za šta ste bili optuženi tom prilikom?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Časni Sude, ako se dobro sećam, uhapšen sam u martu prošle godine i moje hapšenje je bilo prilično grubo. Ja sam bio uhapšen tako što su mi bacili vreću preko glave i moja porodica više dana nije znala gde se nalazim. Zatim sam bio na raznim mestima, nisam ni znao gde sam bio odveden. I posle 48 sati imao sam vezane ruke i tako sam čak i spavao. Posle toga su mi odvezali ruke, pošto su lekari intervenisali. I to postupanje prema meni je bilo čak pomenuto i u izveštaju državne službe, zadužene za zaštitu ljudskih prava, koji je nedavno bio objavljen. A ja nikada nisam razumeo zašto su se tako ponašali prema meni, nikada nisam razumeo zašto sam bio uhapšen posle *Martovskih događaja*, kada sam ja pozvao državne jedinice da mi priskoče u pomoć s obzirom na ovlašćenja koja sam imao u opštini Uroševac/Ferizaj i Lipljan/Lipjan. Dakle, ja sam im pomogao, ja sam pozvao mlade da ne pribegavaju nasilju i nisam uopšte shvatio zašto sam bio uhapšen. Posle nekoliko dana kada sam više puta bio ispitivan u vezi sa tim događajima, imao sam utisak da moram da im kažem precizno gde sam bio, na kom mestu i kada. I posle nekih 15 dana predstavnik kancelarije Tužilaštva je, zajedno sa prevodiocem, došao da me poseti. Pokazali su mi jedno pismo, preveli ga i to pismo je bilo upućeno komandantu KFOR-a. U tom pismu je stajalo, da parafraziram, da sam ja čovek koji govori istinu i kancelarija Tužilaštva me ne optužuje ni za kakva kršenja prava na Kosovu/Kosovë i da KFOR treba da zna da sam ja svedok u *Predmetu Milošević* i svedok u predmetima za koje se terete Albanci. Ja sam na to reagovao jer nikada nisam ništa tako rekao. Nikada nisam ni pomislio da su Albanci počinili neke zločine. I onda sam predstavniku Tužilaštva rekao da ja to ne prihvatam i da ću preispitati svoje mišljenje po tom pitanju kada budem pušten na slobodu. Pušten sam dva ili tri dana posle, i onda sam stekao utisak da Tužilaštvo vrši pritisak na mene. Tako sam ja protumačio svoje hapšenje.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Iz ovoga proizlaze dva pitanja. Prvo pitanje bi bilo: šta ste vi shvatili zašto ste bili optuženi, zašto ste bili uhapšeni, šta ste to bili učinili, šta su vam rekli - zašto ste uhapšeni?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ja jednostavno nisam ni znao da sam nešto pogrešno učinio. Optužba protiv mene sastojala se iz jednog reda: "kršenje Rezolucije 1244" i to je napisao komandant KFOR-a. Pušten sam na slobodu na osnovu jednog dokumenta u kome je stajalo da sam oslobođen tih optužbi. I mislim da sam pušten na slobodu posle 17 dana.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Drugo pitanje koje proizlazi je sledeće. Recite nam ko vas je iz kancelarije Tužilaštva posetio dok ste bili u pritvoru?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne sećam se imena te osobe koja je došla od strane Tužilaštva. Znam da mi je dao vizit kartu koju imam kod kuće.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Dakle vi i dan danas imate tu vizit kartu kod kuće tako da biste mogli da nam kažete kako se zvao taj tužilac koji vas je posetio?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da. Uzeo sam njegovu vizit kartu, mislim da je imam kod kuće. Nisam u potpunosti siguran, ali znam da se predstavio kao predstavnik Tužilaštva.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Da li vam je on rekao kako je saznao da ste u pritvoru?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne, ne, nije. Nismo o tome razgovarali.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Da li vam je rekao zašto je došao da vas obide?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Rekao je da je došao da mi dâ pismo koje je kancelarija Tužilaštva uputila komandantu KFOR-a. Hteo je da mi kaže da je takvo pismo upućeno.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Da li ste ikada tražili da vidite nekog iz kancelarije Tužilaštva?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Dok sam bio u pritvoru, naravno da nisam.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Oprostite, moja greška. Nisam mislio u vreme dok ste bili pritvoreni. Da li ste, dok ste bili u pritvoru tražili da se u vaše ime pošalje neko pismo kako bi se izdejstvovalo vaše puštanje na slobodu?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Pređimo sada na sledeću temu, a to su sami razgovori koji su održani 2003. godine sa predstavnicima kancelarije Tužilaštva. Da li još uvek imate verziju na albanskom jeziku razgovora od 28. aprila 2003. godine?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne, ne primerak razgovora iz 2003. godine.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Gospodine Buja, ono što želim da uradim uz vašu pomoć je da konkretno navedem veće ozbiljne i očigledne greške koje su napravljene tokom tog razgovora. Greške i pogreške koje ste vi napravili, a koje u izvesnoj meri sada prihvatate. Dakle, kažete da ste napravili neke greške tokom tog razgovora. Da li se slažete?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Da li ste se u nekom trenutku tokom razgovora zabrinuli nešto više nego kad je reč o tim pritiscima o kojima ste nam već govorili u vezi s vašim boravkom i životom na Kosovu/Kosovë, kada vam je tužilac rekao da je vaše ime bilo pominjano tokom istraga? Da li se sećate da je nešto u tom smislu bilo rečeno?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Koliko se ja sećam, da, takve stvari su bile pominjane.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: A kako ste se vi osećali kada vam je to bilo rečeno tokom tih razgovora pre dva meseca?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne samo tokom tih razgovora, već je duže vreme vršen takav pritisak. Ne bih rekao da su to bili pritisci Tužilaštva, već su to bili pritisci još od vremena kada sam ja bio komandant 6. zone KZK [Kosovski zaštitni korpus], kada su dolazile delegacije Crvenog krsta i drugih organizacija i kada su donosili spiskove imena i kada su mi rekli da sam ja verovatno upoznat sa tim stvarima. A kada bih im rekao da nisam, uvek sam pokušavao da objasnim da moje oružje nije pravilo razliku između Albanaca i Srba. Ja sam pucao samo na one koji su prilazili mom položaju, koji su ugrožavali moj položaj. U tim prilikama su me pitali o imenima i gde su se nalazile te osobe sa spiskova koje su nestale. Tada mi je to bilo besmisleno, jer se više od 3.500 Albanaca vodilo kao nestalo prema dokumentaciji srpskih okupatora. I to je bio jedan od razloga zašto sam se povukao iz KZK, jer nisam prihvatao način organizacije KZK i to kako su neki ljudi bili izbačeni iz redova

KZK. Ukratko posle toga, napustio sam KZK. Kasnije, ti kontakti su se nastavili i ja sam bio pozvan da razjasnim ove stvari. Pitanja koja su postavljena tokom tog razgovora, nisu učinila da se bolje osećam.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Vratimo se sada na razgovor iz aprila 2003. godine i ja ću vam navesti tri ili četiri primera. Dva ćemo ponovo poslušati uz dopuštenje Pretresnog veća, i onda ću vam postaviti nekoliko pitanja u vezi s njima. Snimci imaju svoje brojeve. Vi ćete slušati prevod na albanskom. Prvi je snimak koji ima broj 6, to je u verziji na engleskom na 40. strani, a u verziji na albanskom to je na 43. strani. Dakle na 43. strani albanske verzije, na strani 40 verzije na engleskom, a u originalu to je na strani 8580. Dakle, molim da ponovo poslušamo snimak broj 6, kada to nađete u transkriptu. Možete li da pratite? Već ste ga videli juče?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT MANSFIELD: Zahvaljujem se Tužilaštvu na ovim snimcima. Molim snimak broj 6.

(video snimak)

O.L. istražilac – pitanje: *Da li se sećate kako su se zvale osobe koje su bile nadležne za te punktove?*

svedok Buja – odgovor: *Tu ima jedan problem, jer ja nisam mogao da dobijem tu zvaničnu informaciju. Ja sam ih uglavnom znao po njihovim nadimcima.*

O.L. istražilac – pitanje: *U redu, mogu i nadimci.*

svedok Buja – odgovor: *Na primer, postojao je Voglushi. Ti ljudi iz Lapušnika/Llapushnik, ne znam da li je bio Voglushi ili Qerqizi, jedan od njih bio je iz Lapušnika/Llapushnik. Voglushi je često dolazio u Krajmirovce/Krojmir. On bi došao sa pomoćnim jedinicama kako bi nam pružio podršku. Vojnici iz Lapušnika/Llapushnik su bili stacionirani ovde u Fuštici/Fushticë, tako da je tu zapravo postojala neka vrsta konkurencije među komandantima ko će postaviti više punktova. To je bilo problematično jer ste morali da prebacujete vojnike sa jednog punkta na drugi pa je dolazilo do preklapanja odgovornosti između nas: "to nije moja odgovornost" ili "to nisu moji vojnici, nego tvoji vojnici". Ali ja se ne sećam osobe koja bila zadužena za to. Ovde je bilo mnogo promena, tu su se često menjali ljudi. Krajimirovci/Krojmir su bili mesto okupljanja za vojnike. Nije bilo stacionarnih jedinica. Luan i ja smo češće ostajali ovde. Kumanova je bil u Klečkoj/Klečkë. Kumanova je smatran najviše pozicioniran među nama u Klečkoj/Klečkë, a Çelikua smo smatrali nešto višim po rang u Kumanove.*

prevodilac – pitanje: *Mogu li ponovo da pitam ko je bio najviši po činu u Klečki/Klečkë?*

O.L. istražilac – pitanje: *Da.*

svedok Buja – odgovor: *Po onome što smo mi shvatali, Kumanova je bio najviši po rang u Klečki/Klečkë. Kasnije se Kumanova prebacio sa jedinicama i stacionirao u Lužnici/Luzhnicë, i sa druge strane asfaltnog puta u Grejčevcu/Grejçec. Tako da se svako trudio da maksimalno proširi i poveća broj ovih punktova.*

O.L. istražilac – pitanje: U redu. Da li želite da razjasnimo ovo?

A.W. tužilac – pitanje: Koliko sam ja shvatio, kažete da je Kumanova bio odgovoran u Klečki/Klečkë, ali je Çeliku bio po položaju viši od Kumanova. Tako sam ja razumeo. Da li je to tačno?

svedok Buja – odgovor: Mi smo bar smatrali da je Çeliku bio viši u toj strukturi.

A.W. tužilac – pitanje: Ali je on takođe bio u Klečki/Klečkë?

svedok Buja – odgovor: Da, bio je u Klečki/Klečkë. Da, tada, krajem jula, jula 1998. godine bilo je drugih članova Glavnog štaba koji su bili u Klečki/Klečkë, bar smo mi mislili da su oni članovi Glavnog štaba.

A.W. tužilac – pitanje: Ali isto tako u maju, junu i julu, tokom tih meseci Çeliku je bio u Klečki/Klečkë?

svedok Buja – odgovor: Da, da, bio je tamo.

O.L. istražilac – pitanje: Još uvek pokušavam da shvatim kakva je bila uloga Kumanova. Vi kažete da je on bio najviši po rangu u Klečki/Klečkë. Da li to znači da je on izdavao naređenja ovim drugim punktovima ili je on samo vodio vojnike u Klečki/Klečkë?

svedok Buja – odgovor: Ne znam, pošto su svi moji sastanci bili sa Çelikuom. Ali i Kumanova je često prisustvovao tim sastancima zajedno sa Çelikuom. Tako da se radilo pre o dogovorima, nego o naređenjima. Može se reći da sam ja razgovarao sa njim o dostavi i obezbeđivanju oružja. Mi smo razgovarali, pokušavali da izvagamo da li je bolje da uradimo ovo ili ono. Ako bi Çeliku imao neke dileme, onda se konsultovao sa Glavnim štabom.

A.C. istražilac – pitanje: Možete li da ucrtate iznad Klečke/Klečkë vezu sa Glavnim štabom OVK? Samo da upotpunimo dijagram.

svedok Buja – odgovor: Ne, u stvari, da. Staviću to trenutno kao Glavni štab. Ne mogu da kažem da je to baš to, ali neka za sada ostane ovako.

(kraj video snimka)

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Gospodine Buja, ja sam hteo da čujete ponovo ovaj razgovor detaljno jer hoću da vam bude jasno da ste ovde, bar u ovom delu snimka govorili puno besmislica. Zar ne?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Mnoge stvari nisu bile jasne.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Da li se slažete da su te "mnoge stvari", po bilo čijem mišljenju, ozbiljne greške? Napravili ste ozbiljne greške u ovom delu koji se tiče Çelikua, Klečke/Klečkë, Kumanova? Ozbiljne greške, zar ne?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Što se tiče strukture, da, zato što je u to vreme bila na snazi druga struktura. Ja sam pokušavao da razjasnim nekoliko puta da mi nismo imali nikakve veze sa Çelikuom, osim što smo se s njim konsultovali. Ovde sam pominjao da je potrebno da nešto razjasnim i ovde se kaže da sam dao razjašnjenje. Što se tiče strukture, ovde su stvari postale totalno konfuzne.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Prva stvar u vezi Kumanove je da on uopšte nije bio komandant Klečke/Klečkë, je l' tako?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ja sam Kumanovu viđao u Klečki/Klečkë i ono što sam govorio nije bilo zvanično. Ja nisam znao ko je ko, pomenuo sam samo one koje sam video tamo. Kasnije sam shvatio da Kumanova nije bio komandant Klečke/Klečkë, nego je bio komandant Lužnice/Luzhnicë, tačnije jedinice u Lužnici/Luzhnicë koja je takođe uključivala i deo Grejčevca/Greiçec.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Kada ste govorili – a to zašto ste mislili ili zašto ste govorili, to je druga stvar – da je on bio najviši po rangu komandant u Klečki/Klečkë, a da je Čeliku bio po rangu iznad njega, to je bila potpuna besmislica, je l' tako?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: To je strašna greška, jer ja sam govorio samo na osnovu svojih utisaka.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Nadam se da će poslužitelj sada moći da nam da dokument iz dokaznog predmeta Tužilaštva broj P159. To je strana sa oznakom ERN 0003-3675. To je šema. Imate li šemu ispred vas?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Traka se prekinula u trenutku kada je gospodin Cayley, Andrew Cayley rekao: "Možete li da ucrtate iznad Klečke/Klečkë vezu sa Glavnim štabom?" A ono što ste vi, kako je prevedeno, rekli u tom trenutku da upotpunite dijagram je sledeće: "Ne, u stvari da. Staviću to trenutno kao Glavni štab. Ne mogu da kažem da je to baš to, ali neka ostane ovako za sada". Tako je to prevedeno u tom momentu. I čak i u kasnijem prevodu mislim da ste se vi jednostavno povelili za sugestijom tužioca koji vam je malte ne rekao šta treba da uradite, zar ne?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Na osnovu onoga što sam video u tom intervjuu, čini mi se da sam se ja zaista poveo za tom sugestijom, mada sam i tada pomenuo da je potrebno da se to razjasni.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: A ja vam kažem da je to koještarija iz tog razloga što ako pogledate šemu i ako uzmete u obzir o kom vremenu se govorilo u ovom intervjuu, to je bio maj, juni i juli i nema nikakvog načina da su podzone Krajmirovci/Krojmir, Petraštica/Pjetërshiticë, Fuštica/Fushticë koje su na dijagramu, bile u Klečki/Klečkë u to vreme, ni pre ni kasnije. One zapravo nikada nisu potpadale pod Klečku/Klečkë, zar ne?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: U poslednjih nekoliko dana ja sam pokušavao da objasnim svima ovde da je period maj, juni, juli bio vrlo dinamičan, dešavalo se puno stvari odjednom i zbog toga to što sam tada rekao o strukturi može biti pogrešno. Na primer, u maju je bila jedna struktura, u junu je već ona izgledala sasvim drugačije, a u julu opet totalno drugačija, jer je to vreme kada su podzone formirane.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Zašto ste dozvolili sebi da se povedete za sugestijama onih koji su vodili sa vama ovaj razgovor i da nacrtate po njihovoj želji ovaj dijagram, kad je već situacija na terenu bila tako promenljiva?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Tokom prvog intervjuja mislio sam da bez obzira kakve greške napravim u tom momentu, imaću kasnije priliku da pregledam sve to, da ustanovim gde su greške i da ih ispravim, i da se bolje prisetim događaja što je bilo jako teško. Ja sam jednostavno mislio da će da se ponoviti ista ona procedura koja mi

je bila poznata od ranije. Drugim rečima, mislio sam da ću imati mogućnost da govorim o tim istim događajima mnogo preciznije nego što ste to videli ovde u intervjuu. Zbog toga sam se opustio i nisam baš zdravo razmišljao tokom tog intervjua.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Preći ću sada na drugi odlomak.

ADVOKAT MANSFIELD: Časni Sude, to je kratak odlomak, do sada ga niste videli i možda bi bilo dobro da ga prikažemo pre pauze. Uz pomoć Tužilaštva kome sam ja veoma zahvalan, to je jedan video insert koji imamo u transkriptu na strani 51 na engleskom, a na albanskom jeziku na strani broj 57. U engleskoj verziji počinje pitanjem istražitelja ovom svedoku kada je on bio imenovan da bude u toj podzoni. Dakle, strana 51 i strana 57. Ako bi gospodin Buja bio ljubazan da prati verziju na albanskom jeziku. Da, hvala puno.

(video snimak)

A.W. tužilac – pitanje: Rekli ste da je to bilo početkom, da je to bilo u junu?

Svedok Buja – odgovor: Da, u junu.

A.W. tužilac – pitanje: U redu.

O.L. istražilac– pitanje: Da li biste rekli da ste tokom tih borbi u junu i julu i dalje bili pod komandom Čelikua?

svedok Buja – odgovor: Ne, ne, nisam bio pod njegovim rukovodstvom, pod njegovom komandom, u junu sam bio pod komandom i pod nadležnošću Glavnog štaba. Jer je kasnije struktura počela da se menja.

O.L. istražilac– pitanje: Držimo se perioda juni-juli 1998. godine.

svedok Buja – odgovor: Da, kao što sam rekao, u junu i julu stvari su počele da se definišu jasnije. Postojao je Glavni štab, Jakup Krasniqi je bio član Glavnog štaba ili vrhovne komande. I postojale su podzone, operativne podzone. U to vreme ja nisam tačno znao koliko ima podzona, ali podzona u kojoj sam ja imenovan za komandanta bila je operativna podzona Nerodimlje/Nerodime. Tako sam dobio zadatak da kao komandant podzone osnujem štab i organizujem rat. Otprilike je tako struktura bila definisana u junu i julu.

(kraj video snimka)

ADVOKAT MANSFIELD: Da, hvala vam.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: U ovom video insertu vidimo kako ste vi tačno, korektno opisali kako su zapravo stajale stvari kada su podzone bile formirane u junu i julu i da niste bili pod komandom Čelikua, nego ste bili pod komandom

Glavnog štaba i bili ste u zoni Nerodimlje/Nerodime. A već ste objasnili koja sela su spadala u tu zonu, je li tako?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Baš mi je drago što se ovde vidi upravo taj deo gde sam govorio o junu kada sam se sreo sa članom Glavnog štaba gospodinom Jakupom Krasniqijem i kada je počela organizacija podzona. Tačno je da je to bilo u junu. Nekoliko komandanata podzona bilo je imenovano u junu. Ne znam baš tačne datume, ali ja lično sam bio imenovan u julu. Počeo sam rad sa podzonama još pre nego što su me imenovali, jer je po savetu Jakupa Krasniqija trebalo da počnem da strukturisem podzone prema opštinama koje bi trebalo da uđu u operativnu podzону Nerodimlje/Nerodime. To su Štimlje/Shtime, Uroševac/Ferizaj i deo Lipljana/Lipjan, a nismo bili sasvim sigurni za Kačanik/Kaçanik i Đeneral Janković/Han i Elezit.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: I poslednje pitanje na ovu temu. Možete li nam tačno reći kada ste počeli da radite, posle tog razgovora sa Krasniqijem?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Počeo sam da radim na ovom zadatku sredinom juna da bi se bolje organizovale postojeće jedinice u Lipovici/Lipovicë, Zborcu/Zborc, Crnojlevu/Carralevë i Fuštici/Fushticë. Već sam pomenuo i ponoviću da sam imao vrlo ograničen obim posla u Zborcu/Zborc i Crnojlevu/Carralevë zbog izvesnih problema sa kojima smo se suočavali.

ADVOKAT MANSFIELD: Hvala. Časni Sude, da li je sada prikladno vreme za pauzu? Imam još jedan video snimak da pokažem.

SUDIJA PARKER: Nastavljamo rad u 16.00 časova popodne.

(pauza)

SUDIJA PARKER: Izvolite, gospodine Mansfield.

ADVOKAT MANSFIELD: Hvala.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Pustićemo poslednji snimak. Videli ste ga ranije i vrlo je kratak. To je video snimak broj 12. Albanski prevod je na stranici broj 64 vašeg teksta, a mi to imamo na stranici broj 55. Molim da se to pusti. Hvala.

(video snimak)

O.L. istražilac– pitanje: Još jednom želim da se vratim na period juna i jula 1998. godine i na područje koje je bilo pod zapovedništvom Glavnog štaba u Klečki/Kleçkë. Da li je organizacija kakvu ste nam ucrtali u dijagramu na ovom parčetu papira bila na snazi tokom, kako vi nazivate, prve ofanzive?

svedok Buja – odgovor: Da, bilo je punktova koji su tada postojali.

O.L. istražilac– pitanje: I to je otprilike bila organizacija pod komandom Klečke/Kleçkë?

(kraj video snimka)

ADVOKAT MANSFIELD: Da, hvala.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Ako još imate tu stranu pred sobom gospodine Buja, vidite da je bila izneta teza da je ta organizacija bila pod komandom Klečke/Klečkë. I u zapisniku vi ste se složili i potvrdili to pitanje. Još jednom bih vam rekao da je to besmislica kad se radi o junu i julu, jer dijagram ne predstavlja tadašnju organizaciju i Nerodimlje/Nerodime nije bilo pod komandom Klečke/Klečkë, zar ne?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Već sam objasnio kako je u junu i julu 1998. godine komandna struktura počela da se razjašnjava. Klečku/Klečkë kao toponim koji sam koristio, koristio sam da bih označio gde se nalazila ona osoba koja je bila glasnogovornik OVK. Dakle na tu sam osobu mislio jer sam se s tom osobom dogovarao i preko njega dobijao naređenja.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Razumem to, ali konkretna sela koja ste ucrtali u dijagram, potpadala su pod Nerodimlje/Nerodime. To su Krajmirovci/Krojmir, Petraštica/Pjetërshiticë i Fuštica/Fushticë. Sva su bila u podzoni Nerodimlje/Nerodime, zar ne?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, već sam objasnio. Bilo je to u junu mesecu kada je pokrenuta ideja o organizovanju podzona i uputstva koja sam dobio vezano za organizaciju jedinica odnosila su se na opštinu Lipljan/Lipjan.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: I konačno, na tu temu, vaš lanac komandovanja bio je takav da ste vi bili komandant podzone koji je bio direktno odgovoran predstavniku Glavnog štaba, a u to vreme je to bio Krasniqi. Je l' tako?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, tako je.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Sada bih prešao na drugu temu, neću vam pustiti taj deo na snimku, puštali smo ga juče. Mislim da je bolje da to pogledamo u transkriptu. U engleskoj verziji transkripta to je na strani 76, a u vašoj, dakle na albanskom, na strani 92. Ići ću polako jer bih hteo da budem siguran da imamo pravi odlomak. U engleskoj verziji bih hteo da počnem na sledećem mestu, a to se tiče traktora, o čemu smo juče razgovarali, i govorimo o Čeliku kada govorimo o traktorima. U našoj verziji, počeo bih sa pitanjem: "Da li ste nekom prilikom razgovarali sa Čelikuom?", i mislim da je to na vrhu strane broj 92 vaše verzije.

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Mislim da sam juče rekao...

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Oprostite, da vas prekinem, imaćete vremena za objašnjanje kasnije, hteo sam samo da čujem da ste pronašli taj deo u vašoj izjavi, da prođemo kroz to. Sećate se da vam je juče pušten ovaj snimak. I kao prvo, ovde opet imamo velikih i bitnih pogrešaka, zar ne?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, vidim kako je to rečeno u transkriptu.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Kao prvo. Ako je bilo incidenta s traktorom ili ljudima na njemu, to sigurno nije bilo u Krajmirovcu/Krojmir 25. i 26., zato što vi tamo niste bili. Da li je to tačno?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, jeste. 25., 26. i 27. jula. Zbog problema koje sam tamo imao sa vojnom strukturom, nisam ni kročio u Krajmirovce/Krojmir tih dana. Ali znam da sam 23. i 24. bio u Krajmirovcu/Krojmir i Fuštici/Fushticë.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Kao drugo, u ovom delu gde govorite istražiteljima o tom događaju s traktorom i o razgovoru sa Çelikuom – možete to ponovo pročitati ako želite, ja ne želim da uzimam vreme Pretresnom veću – reč zatvor, odnosno spominjanje Lapušnika/Llapushnik kao mesta gde se nalazio zatvor, se uopšte ne spominje, zar ne? Možete pročitati, ali reč zatvor se ne spominje?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: U ovom odlomku se ne pominje ta reč, "zatvor".

ADVOKAT MANSFIELD: Da, vidim da gospodin Whiting klima glavom.

TUŽILAC WHITING: Hteo bih da uložim prigovor zato što to nije korektno interpretiranje izjave i da skrenem pažnju na stranu broj 84 engleskog transkripta.

ADVOKAT MANSFIELD: Mislim da gospodin Whiting nije shvatio šta želim da kažem. Možda se to pojavljuje negde drugde, ali vezano za razgovor sa Çelikuom na stranama 76 i 77 ništa ne ukazuje na pominjanje zatvora. Ako pregledate strane 76 i 77 u engleskoj verziji, u razgovoru se ne pominje zatvor, šta god da možda ima na nekim drugim stranicama i u drugim prilikama. I mislim da je svedok to i potvrdio.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Hteo bih da vas pitam nešto o tom razgovoru. Da li ste napravili još jednu grešku tako jer niste razgovarali s Fatmirom Limajem o nekom traktoru koji je napuštao Lapušnik/Llapushnik. Mislite li da ste i u tome pogrešili?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Juče sam pokušao da objasnim to. Razgovarao sam ne samo s Fatmirom, nego i sa mnogim drugima o traktorima kojima sam dozvoljavao da idu u sela pod kontrolom Srpskih snaga. Mislio sam da grešim puštajući traktore da idu u tom pravcu i osećao bih se odgovornim ako bi se tim ljudima nešto dogodilo na tom putu.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Da, shvatam šta govorite, ali pitam sledeće: da li ste pogrešili kada ste rekli da je jedan od ljudi s kojima ste razgovarali bio Fatmir? Jer tvrdim da on nije bio jedan od ljudi s kojima ste razgovarali o traktoru tada?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Mislim da sam s njim razgovarao nešto kasnije kada su počele da kruže pogrešne informacije o meni. Moj utisak je da sam razgovarao s njim, ali ne znam tačno kada, jer se radi o periodu kada su se događale važne stvari, pa ne mogu tačno da kažem da li sam baš s njim razgovarao o toj stvari.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Hvala. Poslednje pitanje koje imam za vas je nešto opštije i tiče se samog Fatmira. Hoću da vas pitam sledeće: u vašim kontaktima sa Fatmirom Limajem u to vreme i kasnije, kao vojnik tokom rata, da li je tačno da je sam Fatmir puno pomagao civilnom stanovništvu?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, gospodine, to je činjenica koju niko ne može poreći. Fatmir Limaj je bio ključna osoba posvećena pomaganju stanovništvu i svi su mu zahvalni na njegovom političkom i vojnom angažmanu, a posebno oni ljudi, kojih je bilo preko 70.000, kojima je Fatmir Limaj omogućio svojim radom da prežive to teško vreme posle ofanzive Srpskih snaga. Uveren sam da je Fatmir Limaj pomogao

mnogima, i optužnica protiv njega, kada ja znam da je on osoba koja je pomogla 70.000 ljudi, optužnica protiv njega za ubijanje civilnog stanovništva za mene nema smisla.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Ako možete da iznesete konkretne primere pomoći koju je on pružao? Verujem da možete da navedete sredstva koja je delio, kao što su: hrana, pomoć školama, zdravstvenim ustanovama, i tako dalje. Možete li opisati išta od toga?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Pokušaću, koliko mogu da se setim. U to vreme kada se stanovništvo sklanjalo po klancima, sećam se da je Fatmir Limaj značajno doprineo prikupljanju materijalne pomoći i hrane koja se delila stanovništvu, čak je i rezerve hrane koje je imao za svoje vojnike delio civilima. Sa grupom lekara pomagao je civilima. Oni su bili smešteni u dolini Sedlara/Shalë i pomagali su ranjenima u tom klancu. Fatmir Limaj je imao izuzetnu ulogu u to vreme. Tokom govora koje je držao civilnom stanovništvu i govorio im da moraju da izdrže sve te poteškoće i čekaju vreme kada će to proći, stekao sam utisak da bi on mogao biti član Glavnog štaba, i ako i nije, onda je vrlo verovatno da bi ga Glavni štab smatrao potencijalnim kandidatom za članstvo u štabu kasnije.

ADVOKAT MANSFIELD: Hvala, nemam više pitanja.

SUDIJA PARKER: Gospodine Guy-Smith, izvolite.

TUŽILAC GUY-SMITH: Ja bih poslednji postavljao pitanja, ako ih uopšte budem imao.

SUDIJA PARKER: Onda izvolite vi, gospodine Topolski.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT TOPOLSKI

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Gospodine Buja, ja zastupam Isaka Musliua. Kao prvo, hteo bih da se pozabavimo hronologijom i datumima, da saberemo sve o čemu ste nam govorili poslednjih pet dana. Juče ste nam rekli kako ste bili uhapšeni 2000. godine, je li to tačno?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, jeste.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Možete li mi reći u kom mesecu te godine ste bili uhapšeni?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: To mi je pomalo teško da se prisetim, ali mislim da je to moralo biti u aprilu 2000. godine.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Znamo da ste u avgustu i septembru 2001. godine, a takođe i u oktobru te godine uz pomoć gospodina Barneyja Kellyja dali dugu izjavu kao svedok, koja se trebalo da se koristi u *Predmetu Milošević*, je li to tačno?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, jeste.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Prelazimo na sledeću godinu. U junu 2002. godine, sedeli ste možda i u ovoj istoj stolici i svedočili u *Predmetu Milošević*. Mislim da je to bilo 5. ili 6. juna. Da li je to tačno?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne sećam se datuma, ali se sećam da je to bilo u junu 2002. godine kada sam bio ovde na Sudu.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: U aprilu iduće godine, 2003. godine, snimljen je vaš razgovor sa, pored ostalih, gospodinom Lehtinenom, gospodinom Whitingom koji je ovde, gospodinom Kellyjem koga ovde nema, i to je razgovor koji smo puno gledali i čitali ovih nekoliko dana vašeg svedočenja. Da li je to tačno?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, jeste.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: I poslednja stvar što se tiče hronologije: ono o čemu ste upravo govorili gospodinu Mansfieldu malopre, vaše ponovno hapšenje dogodilo se u martu 2004. godine. Da li je to tačno?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, jeste.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Hvala. Kao prvo, bavio bih se nekim opštim činjenicama o vama. Gospodine Buja, može li se reći da ste u bližoj ili daljoj rodbinskoj vezi sa Isakom Musliuom?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, sa njegovim bratom.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Pa, ako ste u rodbinskoj vezi sa njegovim bratom, onda postoji velika verovatnoća da ste u rodbinskoj vezi i s njim. Slažete li se s tim? U daljoj vezi. Da li se slažete?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Stvar je u tome da sam ja rođak.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Da, jeste.

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Moj rođak je rođak Isaka Musliua. Je l' tako?

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Da, tako je. I vi ste sada u svojim kasnim tridesetim godinama, je li to tačno?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Napunio sam 39 godina.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: 1989. godine bili ste uključeni u demonstracije na Kosovu/Kosovë zbog političke situacije, zar ne?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, bio sam uključen i bio sam jedan od osoba koje su to pokrenule.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: 7. juna 1989. godine bili ste uhapšeni, zar ne?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Bili ste ispitivani tri meseca, često puta uz korišćenje sile, je l' tako?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da. Tri meseca je protiv mene bilo korišćeno nečuveno nasilje.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: I trebalo je da dobijete trinaestogodišnju zatvorsku kaznu, je l' tako?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Tužilac u tom predmetu bila je osoba po imenu Danica Marinković, zar ne?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, koliko se sećam.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Ta žena sudija bila je ista ona koja je u Račku/Raçak vodila istragu o tamošnjem masakru, zar ne?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Vaše suđenje za taj politički prekršaj zbog koga ste osuđeni na 13 godina, trajalo je možda tri sata, zar ne?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Bili ste redovno zlostavljani dok ste služili svoju zatvorsku kaznu, je li tako?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, bio sam maltretiran.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Odslužili ste pet godina od tih 13 godina kazne i pušteni ste 1994. godine. Je li to tačno?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, tačno je.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Iduće godine, 1995. godine napustili ste Kosovo/Kosovë i zatražili politički azil u Švajcarskoj?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Tamo ste bili uključeni u različite aktivnosti, politička okupljanja i slično, ali uglavnom je to bilo u Švajcarskoj, je li to tačno?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, tačno je.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Prvi put ste za OVK saznali 1996. godine?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Znao sam za njihovo postojanje i ranije, ali nisam znao ko su bili pripadnici OVK.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Posle događaja u Prekazu/Prekaz, konkretno vezanih za smrt Adema Jasharija i članova njegove porodice, ako se dobro sećam, 5. marta 1998. godine, vi i otprilike tridesetak ljudi započeli ste svoje putovanje nazad u domovinu kako biste se borili. Da li je to tačno, gospodine Buja?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, tačno je.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Hvala vam na potvrđivanju ovih činjenica. Postavio bih vam sada jedno ili dva pitanja koja se nadovezuju na pitanja gospodina Mansfielda o strukturi OVK uopšte uzev, a zatim bih prešao na konkretne pojedinosti. Ali prvo, uopšteno. Gospodin Mansfield vam je skrenuo pažnju na neke delove vaše izjave u *Predmetu Milošević* vezane za stvaranje zona. To neću ponavljati, već su se nadovezati na to. Gospodine Buja, u toj izjavi koja se nalazi preda mnom, a ja mislim da je i vi imate pred sobom na albanskom...

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: I moraćete da mi oprostite zato što nisam upoređivao stranice na engleskom i albanskom jeziku. Na engleskom, to je strana broj 4 od 27 strana, i ono što se na njoj nalazi je popis sedam zona i njihova područja odgovornosti koje ste vi naveli u toj izjavi. Jeste li pronašli to? Neću se baviti selima i sličnim, već samo nazivima zona da bismo od vas čuli nešto o tome. Pratite me molim dok budem čitao. Pratite me, molim vas. Tih sedam zona su: Drenica/Dreničë, Paštrik/Paštrik, Dukadin/Dukagjini, Šalja/Shalë, Lap/Llap, Nerodimlje/Nerodime i Karadak/Karadak. Je li to tačno, gospodine Buja?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, jeste.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Da li sam u pravu ako tvrdim da je do formiranja tih zona došlo delimično zbog reakcije međunarodne zajednice na politički plan koji se u početku temeljio na oslobađanju svih albanskih teritorija? Da li se, gospodine Buja, do ideje o stvaranju zona došlo na taj način?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ideja za organizovanjem zona rodila se posle političkih razgovora i političkih promena koje je doneo Glavni štab tako što je usmerio rat samo na područje Kosova/Kosovë.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: U međunarodnoj zajednici došlo je do negativne reakcije na ideju da bi rat koji bi vodila OVK doveo do oslobađanja albanskih teritorija. To je bilo shvaćeno i zato je došlo do promene plana, zar ne, gospodine Buja?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Plan je promenjen jer je tokom političkih pregovora bilo rečeno da integritet balkanskih država može biti doveden u pitanje, i bilo je nerealan voditi rat na svim okupiranim teritorijama Albanije, i zbog toga je Glavni štab promenio svoju politiku.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Hvala. Sada ćemo preći sa ove nerealne teme na ono što je i te kako realno, a to je pitanje strukture. Gospodine Buja, želeo bih da se osvrnemo na jedan konkretnan vremenski period, a to je period koji počinje u martu mesecu sa ubistvom Adema Jasharija i njegove porodice, a koji se završava s ofanzivom u julu mesecu. Da li ste me razumeli? Dakle to je vremenski period koji me interesuje.

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, razumeo sam vas.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Gospodine Buja, ja ću vam postaviti više kraćih pitanja kako bismo objedinili sve što ste nam govorili ili pokušavali da nam kažete od kada ste počeli da svedočite. Kampanja koju je OVK vodila u tom periodu od marta do jula meseca bila je kampanja gerilskog vođenja rata, zar ne?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Može se reći da je to bila gerilska kampanja, da.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: I pribegavano je i te kako gerilskoj tehnici vođenja rata, a to je "pucaj i beži", zar ne?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: U početku, u martu, tako je i bilo, ali kasnije su te gerilske jedinice zauzele konkretne položaje.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Upravo tako. I kako smo došli u april mesec, na primer, ti manji dobrovoljački odredi formirali su jedinice ili punktove. Zar ne, gospodine Buja?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ja svakako govorim o obliku jedinice kojeg sam se ja držao. Ja sam organizovao jedinice u Štimlju/Shtime i Lipljanu/Lipjan. I objasnio sam da je svako sam organizaovao svoju jedinicu, struktura je bila horizontalna.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Molim vas slušajte moja pitanja, za koja se trudim da budu precizna i kratka. Te jedinice ili položaji su zapravo bile male dobrovoljačke grupe, zar ne?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, bile su male dobrovoljačke grupe.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: One su bile izolovane jedna od druge, odnosno sarađivale su jedino po dogovoru, zar ne?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Tako je bilo u maju i junu mesecu.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Drago mi je da se slažete sa tim, jer je to i viđenje koje je već izneseno pred ovim Sudom. Posle ofanzive iz jula meseca, krajem jula, a koja je, kako Srbi kažu, bila veoma uspešna, OVK se i te kako koncentrisala na području Drenice/Drenič. Da li se slažete?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, uglavnom na području Drenice/Drenič.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Gospodine Buja, u redovima onih za koje možemo da kažemo da su bili članovi Glavnog štaba, došlo je do jedne promene, jedne velike taktičke promene. A ta taktička promena je bila da će OVK voditi jedan tradicionalniji rat. Vi ste upotreбили izraz "frontalni rat" kako biste napravili razliku u odnosu na gerilski način ratovanja. Da li se slažete?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, to je tačno za period kada smo postali jedna drugačija organizacija.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: I u svetlu te odluke, bilo je potrebno da se oformi jedna nova struktura za razliku od one koja je do tada postojala. Da li se slažete sa tim?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, slažem se.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: I, gospodine Buja, ono što ja tvrdim je da je Glavni štab tada odlučio da obrazuje jedinice koje su se zvale brigade i bataljoni na temelju podzona koje su već stvorene. Da li se s tim slažete?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Imenovani su komandanti podzona, a kad je reč o strukturi koja je obuhvatala bataljone, brigade i druge jedinice, ona je kasnije obrazovana.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Da, tačno. A kad je reč o tim brigadama i bataljonima, u njima nisu postojali činovi poput majora koji je bio na čelu brigade, već je postojao jednostavno komandant i zamenik komandanta i tome slično, a svi ostali su manje-više bili na istom nivou. Da li se slažete s tim, gospodine Buja?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Kada je reč o brigadama, ako je na primer imenovan komandant brigade, komandant druge brigade bio bi na istom nivou. Bilo je potrebno izvesno vreme da se komande brigada i njihove strukture konsoliduju.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: A kada je reč o periodu krajem leta i početkom jeseni 1998. godine, iskrsla je nova prilika da se konsoliduje i potvrdi ta nova struktura. Mislim da je tada došlo do nečega o čemu još nismo čuli na ovom

suđenju: do prekida vatre na osnovu sporazuma između Holbrookea i Miloševića u oktobru 1998. godine. To je tačno, zar ne?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, tačno je.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: A taj prekid vatre je bio shvaćen u redovima OVK kao nova prilika za OVK da konsoliduje i potvrdi tu novu i potpuno drugačiju strukturu u odnosu na onu koja je postojala pre letnje ofanzive. Da li se s tim slažete?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Pređimo na sledeću temu. Tokom razgovora sa predstavnicima Suda u aprilu 2003. godine postavljeno vam je više pitanja u vezi sa zaustavljanjem, pritvaranjem i hapšenjem ljudi za koje sumnjalo da su kolaboracionisti. Sećate se da vam je veliki broj pitanja bio postavljen na tu temu, gospodine Buja, zar ne?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

prevodioci: Prevodioci ne čuju svedoka.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Gospodine Buja, prevodioci vas ne čuju. Svakako je svima jasno da je i te kako zamorno svedočiti, evo sad već više od 5 dana, ali molim vas da se približite mikrofону. Želeo bih da vam postavim drugo pitanje. Mislim, gospodine Buja, da neće biti potrebno da se vraćam na to, ali da li se sećate da ste tokom tog razgovora u aprilu 2003. godine...

ADVOKAT TOPOLSKI: To je na 61. stranici verzije na engleskom, ovo napominjem za Sud.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: ...da ste govorili o ljudima koji su se iz ličnih motiva svetili. Da li se sećate toga?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, sećam se toga, da.

TUŽILAC WHITING: Oprostite, mogu li da vas prekinem. Molim da se izvrši redigovanje na strani broj 43, u redu broj 5.

ADVOKAT TOPOLSKI: Oprostite, da li sam pomenuo ime? Moja greška.

SUDIJA PARKER: Da.

ADVOKAT TOPOLSKI: Moja greška. Mogu da nastavim?

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Gospodine Buja, u jednom drugom trenutku tokom ovog razgovora, neću vam to ponovo pokazivati, već ste videli, govorite o tome da su ljudi imali oružje i da je bilo područja koja nisu bila pod kontrolom OVK. Da li se sećate da ste i o tome govorili tokom razgovora?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, da, to sam juče video.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Pokušaću da rezimiram i ovu priču, gospodine Buja. Da li se slažete da je postojala sledeća mogućnost da je bilo više

otpadničkih elemenata, čak i u redovima OVK, koji su se razračunavali iz ličnih razloga? Da li se slažete sa takvom mogućnošću?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Naravno da se slažem s takvom mogućnošću, jer u to vreme nismo mogli sve da kontrolišemo.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Upotrebili ste još jedan izraz i hteo bih da vas pitam nešto više o tome. Kada ste odgovarali juče na pitanja, govorili ste o vođenju specijalnog rata protiv vas i vaših saboraca. To je na 40. strani, 47. dan suđenja, 9. marta, red broj 12. "U julu mesecu...", rekli ste juče, "...vođen je specijalni rat protiv OVK i taj rat je uključivao glasine, kao i druga dela koja su počinili pripadnici OVK, ljudi su hapšeni". Recite nam, gospodine Buja, ko je vodio taj specijalni rat?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Taj specijalni rat vodile su Srpske okupatorske snage i nekoliko vojnika OVK su postali njegove žrtve zbog širenja glasina u to vreme.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Pređimo sada na Lapušnik/Llapushnik. Imam više pitanja s tim u vezi. Gospodine Buja, mogao bih sada da vas uputim na nekoliko konkretnih mesta vašeg svedočenja, ali kako bismo uštedeli na vremenu, pokušaću da rezimiram šta ste rekli i da vidim da li se slažete sa tim. Sada govorimo o vremenskom periodu maj, juni i juli u Lapušniku/Llapushnik. Dakle u Lapušniku/Llapushnik je bilo u tom vremenskom periodu nekoliko jedinica OVK, dakle *Čeliku 3*, *Guri 3*, i *Pelumbi*, i tako dalje. Dakle, bilo ih je nekoliko, zar ne?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, pomenuo sam to. U Lapušniku/Llapushnik je, kako sam ja čuo, bilo nekoliko jedinica OVK.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: I, da citiram reči gospodina Mansfielda, bilo bi besmislica reći da je u Lapušniku/Llapushnik postojao samo jedan komandant. Tamo je zapravo bilo više komandanata, odnosno makar po jedan komandant za svaku od ovih jedinica, zar ne, gospodine Buja?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Prema organizaciji koja je tada postojala, svaka jedinica je imala svog komandanta.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: A u jedinici koja mene, odnosno mog klijenta prevashodno interesuje, u jedinici *Čeliku 3* postojala su dva komandanta, zar ne? Voglushi i Qerqizi. Slažete se sa tim, zar ne?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ja nisam znao ko je komandant, odnosno činilo mi se da je Voglushi komandant jedne jedinice. Ja sam se dobro slagao sa njim, jer mi je pomogao u borbi.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: I onda vam je takođe pružio pomoć po pitanju jedne druge stvari, ja neću sada navoditi imena, i molim vas da ni vi ne pominjete imena, kada ste mu se vi obratili kako biste obavili jedan posao u vezi sa jednim mladićem koji je nestao, zar ne?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, sa Voglushijem sam o tome razgovarao i tom prilikom sam ga posetio.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Rekli ste nam da ste otišli u Lapušnik/Llapushnik i da su vas vojnici odveli u kuću gde je, kako se čini, bio stacioniran Voglushi. Da li se sećate da ste nam to rekli?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, sećam se.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Kada sam upotrebio reč "posao", to je naravno vaša reč, ne moja, posao koji ste imali sa Voglushijem tog dana, ticao se jedne konkretne osobe koju je trebalo da pronađete kako biste saznali šta se desilo sa njegovim ocem kog ste poznavali. Je li tako?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Ja ću vam sada sugerisati jednu ispravku u iskazu koji ste nam juče dali, gospodine Buja. Vi ste nagovestili da je Qerqizi bio tamo, u stvari, ne samo da ste nagovestili, već ste rekli da ste mislili da je bio. Želim da ovo bude jasno, gospodine Buja, njegov slučaj je vrlo jasan, on nije bio prisutan ni na kakvom sastanku ili u razgovoru koji ste vi imali sa Voglushijem kada se govorilo o toj osobi. Da li sam bio jasan? Ja tvrdim da ste pogrešili kada ste nam rekli da je on bio prisutan. Da li prihvatate ovo što vam kažem ili pak insistirate na tome da je on bio prisutan? Šta od ta dva?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne mogu da insistiram na tome, jer sam u to vreme malo poznao Qerqizija. Njegovog brata sam bolje znao. I rekao sam da je mogao biti tamo i da je moguće da sam ga video u području Lapušnika/Llapushnik čak i tom prilikom, premda je na tom području bilo puno vojnika i bilo je teško reći ko je ko.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: U razgovoru imamo jedan poduži paragraf koji se bavi tom temom, i tu se pokušava utvrditi gde je održan taj sastanak sa Voglushijem. Da li se sećate da je to bilo u privatnoj kući jednog meštana, gospodine Buja?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: To je bila kuća jednog meštana.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Da li sam dobro razumeo kad kažete da niste puno vremena proveli u Lapušniku/Llapushnik tog dana, odnosno da niste prenoćili tamo? Vaš sastanak je održan, vi ste razgovarali o tim stvarima, sreli ste se sa tom osobom i onda ste otišli. Da li sam vas ispravno razumeo ili ste pak prenoćili u Lapušniku/Llapushnik?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Nisam tamo prenoćio i juče sam rekao da mi Lapušnik/Llapushnik nije poznato selo. Ja poznajem područje Lapušnika/Llapushnik. Pa čak i danas ne znam u koju sam kuću otišao i gde sam boravio sat ili dva, ali sigurno je da tamo nisam prenoćio.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Pre nego što ste tada posetili Voglushija u tu svrhu, da li ste ikada pre bili u selu Lapušnik/Llapushnik?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Naravno da nikada ranije nisam tamo bio. Sad se ne sećam da li je to bilo pre ili nakon što sam otišao na područje koje se takođe zvalo područje Lapušnik/Llapushnik gde sam došao da uzmem neke oznake OVK.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Nema nikakve sumnje, gospodine Buja, da ćete se prisetiti da vam je tokom razgovora u aprilu 2003. godine, postavljen čitav niz pitanja u vezi sa postojanjem zatvora u Lapušniku/Llapushnik. Da li se sećate tih pitanja?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Sećam se pitanja, da.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Da li se sećate koji su bili vaši odgovori na pitanja u vezi sa postojanjem zatvora u Lapušniku/Llapushnik?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Sećam se otprilike šta sam rekao po pitanju zatvora ili logora za koji se tvrdilo da je postojao u Lapušniku/Llapushnik.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: I recite nam šta ste rekli? Recite nam otprilike čega se sećate?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Manje-više ono što sam rekao je da nisam mogao da znam za to i da nije moguće da je postojao zatvor, jer u OVK nismo imali istražne organe, ili pravosudne organe, tako da to, po mom mišljenju, nije imalo nikakvog smisla. Ali rekao sam da je svaka jedinica mogla da ima punkt za zaustavljanje.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: A šta mislite pod tim "punkt za zaustavljanje"?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Pod tim smo mislili na mesto na putu, koji su koristili civili, gde bi vojnici zaustavljali ljude, tražili im legitimacije i pitali ih za razlog ili svrhu njihove posete određenoj lokaciji. Tako smo zaustavljali ljude.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Ako bih ja upotrebio izraz "kontrolni punkt" za takvo mesto, da li biste se složili sa tim terminom?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, to je bila neka vrsta kontrolnog punkta.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Ono što nam je poznato, neću sada upotrebiti ime, u vezi sa gospodinom o kome ste razgovarali sa Voglushijem, čini se na osnovu onoga što nam vi kažete, gospodine Buja, da on nije bio samo zaustavljen na putu. On je zapravo bio odveden na ispitivanje. Da li su se stvari tako odigrale po pitanju tog gospodina? Molim vas, imajte na umu da ne pominjete njegovo ime.

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Koliko sam ja shvatio, barem na osnovu onoga što mi je Voglushi rekao, ta osoba je zaustavljena zato što je brzo vozila i kada su vojnici OVK pokušali da ga zaustave, on nije stao. Uperili su puške u njega i prisilili ga da stane. Nakon što je njegovo vozilo pretraženo, pronađene su neke adrese.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Da, to ste nam već naširoko i nadugačko objasnili. Nažalost, to nije odgovor na pitanje koje sam vam postavio, a to je: da li ste vi shvatili da je nakon svega toga taj čovek odveden na jedno mesto i da je sprovedena istraga o njemu? Da li je to ono što ste shvatili?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne bih to nazvao istragom, ali je njegov identitet proveren. On je zaustavljen jer je načinio prekršaj.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Postavljaju se dva pitanja, gospodine Buja. Prvo, da li vam je Voglushi rekao kojim se putem ovaj čovek kretao u trenutku kada je zaustavljen? Da ili ne?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne sećam se da mi je rekao koji je to bio put.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Kao drugo, da li vam je Voglushi ili bilo ko rekao gde su ga držali u Lapušniku/Llapushnik dok je vršena istraga? Da ili ne?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne, nije mi to rekao.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Da li vam je Voglushi ili neko drugi rekao ili pokazao mesto gde su ljude držali u pritvoru u takvim slučajevima. Da ili ne?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne. U takvim slučajevima, ne.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Da li vam je Voglushi ili neko drugi rekao ili pokazao mesto gde su pritvarali ljude u nekim drugim slučajevima?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne. Možda smo nešto pričali u šali, ali ništa mi nije rekao o tome.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Da li su vam tokom intervjuja u aprilu 2003. godine, pokazivali neke fotografije, ne ljudi, nego fotografije mesta, gospodine Buja?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Koliko se ja sećam, jesu.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Hteo bih da vas podsetim na to. Da li možemo da pokažemo svedoku dokazni predmet Tužilaštva broj P6? To su fotografije raznih lokacija.

TUŽILAC WHITING: Mislim da mi imamo jedan primerak te knjižice fotografija.

ADVOKAT TOPOLSKI: Hvala, gospodine Whiting. Evo, imamo jednu. Hvala puno. Da li Pretresno veće ima fotografije?

SUDIJA PARKER: I previše.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Molim vas, gospodine Buja, otvorite stranu 1 u ovom kompletu fotografija. To je fotografija iz vazduha jednog mesta koje se zove *Poljoprivredno dobro Lapušnik*. Mi svi shvatamo da je teško nešto razabrati na fotografijama iz vazduha, ali da li ste videli ovu fotografiju ranije?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne, nisam.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Da li prepoznajete ovo mesto?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Teško mi je da prepoznam nešto, jer seoske kuće liče jedna na drugu kao jaje jajetu.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Molim vas, pređite sada na fotografiju broj 4. U stvari, pogledajte prvo fotografiju broj 14. Držite prst kod fotografije broj 4, ali prvo pogledajte fotografiju broj 14. Fotografija 14 pokazuje ulaznu kapiju u ovo poljoprivredno dobro, a na susednoj fotografiji broj 15 imamo jednu jasniju fotografiju iste te kapije. Gospodine Buja, samo pogledajte, a onda se vratite tamo gde vam je prst. Videćete jednu zgradu koja je zapravo s zgrada čiji se deo vidi na fotografijama broj 14 i 15. Takođe pogledajte fotografiju broj 11. Tu vidite fasade zgrada, i fotografije broj 7 i 6 i 5. Gospodine Buja, da li ste ikada ranije videli neku od tih fotografija? A konkretno da li ste ih videli tokom intervjuja koji ste imali sa istražiteljima u aprilu 2003. godine?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Čini mi se da to nisu te iste fotografije koje sam tada video. Moguće da su mi pokazali fotografiju broj 15. Nisam siguran, ali je moguće. A ovde sam rekao da su zgrade slikane posle rata, tako da ne mogu da prepoznam mesto na kom sam bio.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Gospodine Buja, fotografije koje sam vam ja pokazao maločas nisu, ponavljam, nisu fotografije mesta gde ste se vi sastajali sa Voglushijem. Da li se slažete?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Naravno, ne mogu sto posto sigurno da kažem da li su to te fotografije, pošto sam u jednom od tih sela bio vrlo kratko, a nisam znao to selo. Rekao sam da se radi o prizemnoj kući i kao i bilo koja druga seoska kuća imala je bunar i ostavu. To je bila najobičnija seoska kuća i ne mogu ni po čemu posebnom da je prepoznam.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Razlika između te kuće i fotografije mesta koje ste malopre videli je, gospodine Buja, da kuća u kojoj ste se sastali sa Voglushijem nije bila u sastavu imanja, zar ne?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne mogu da kažem da su to te kuće pošto su ove kuće na sprat, osim jedne kuće fotografiji koja nema sprat. Koliko se ja sećam, kuća u kojoj sam ja sreo Voglushija je bila prizemna.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Da li shvatate reč "imanje"? Da li znate šta to znači?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Naravno da znam.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Nisam želeo da vas uvredim, hteo sam samo da budemo precizni. Postoje bitni razlozi zbog kojih postavljam ova pitanja, zato molim da izvinite. Kuća u kojoj ste se sreli sa Voglushijem nije bila deo jednog većeg porodičnog imanja, zar ne?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Po onome što sam ja video, to nije bio kompleks kuća. Ta kuća stajala je sama za sebe, a oko nje su bili neki drugi objekti.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Gospodine Buja, sad prelazimo na drugu temu. Završili smo sa Lapušnikom/Llapushnik. Kada ste postali komandant, onako kako ste nam opisali ranije, da li je došao trenutak – kao što ja mislim da jeste, i mislim da je to bilo posle formiranja bataljona i brigade – kada su formirane jedinice Vojne policije? Da li se slažete?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Formiranje Vojne policije u mojoj zoni desilo se dosta kasnije. U decembru 1998. godine ili u januaru 1999. godine.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Vrlo je bitno shvatiti, gospodine Buja, da je Vojna policija formirana u različitim fazama u različitim zonama. Je li tako?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, tako je.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Pripadnici Vojne policije, muškarci i žene, dobili su posebne uniforme da bi se razlikovali od drugih. Je li tako, gospodine Buja?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Crne uniforme na kojima je bila oznaka "PU" na rukavu i na znački na kapi. Je li tako?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, tako je.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Njihova uloga, njihova funkcija bila je ne samo da održavaju red u sastavu OVK, već i da najbolje što mogu pomažu u održavanju reda i mira i pružanju pomoći civilnom stanovništvu. Da li biste se složili s tim?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da. Uglavnom su to bili zadaci Vojne policije: da kontrolišu ponašanje vojnika OVK i da, kada je potrebno, pomažu civilnom stanovništvu.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Vi znate dosta o tome, zar ne, gospodine Buja? Mislim, znate dosta o Vojnoj policiji?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, znam o Vojnoj policiji.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Vi ste bili Qerqizijev šef kada je on postao vojni policajac krajem 1998. godine, zar ne?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Isak Musliu, po nadimku Qerqizi, postao je komandant Vojne policije, tačnije čete Vojne policije u svojoj zoni.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: I vi ste bili taj, zar ne, koji je njemu objasnio u čemu se sastoje njegovi zadaci kada je imenovan za privremenog šefa jednog odeljka Vojne policije koji se zvao OKO – Obaveštavanje i kontraobaveštavanje u Nerodimlju/Nerodime. Je li tako?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: OKO i Vojna policija su dve različite stvari.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Da, jesu. OKO je kontraobaveštajna jedinica unutar Vojne policije, zar ne?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Mi smo bili drugačije organizovani. OKO je bio poseban sektor. U okviru policije postojao je jedan sličan sektor, ali na nižem nivou.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Da li se slažete da je u februaru 1998. godine, prema vašim saznanjima, Isak Musliu – Qerqizi imenovan za privremenog načelnika OKO? Da li znate za to, gospodine Buja?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Qerqizi je bio postavljen za komandanta Vojne policije u mojoj zoni.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: On je bio veoma ugledan i poštovan kao policajac, zar ne gospodine Buja?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da. Kada sam se ja upoznao sa njegovim aktivnostima, on je bio čovek koji je strogo poštovao zakon, odličan vojnik i bio je veoma savestan i dobar radnik u restrukturiranju policije na mestu na kome je radio. Bio je veoma disciplinovan vojnik.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: I sada želim da dođem do jednog konkretnog pitanja koje se tiče rata i sastanka koji ste vi imali sa Qerqizijem. Ali pre nego što dođem do toga, gospodine Buja, da li se slažete da ste se, u periodu koji je prethodio srpskoj ofanzivi u julu, povremeno sretali sa Qerqizijem u Krajmirovcu/Krojmir?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, sretao sam se sa Qerqizijem, kasnije sam saznao njegovo pravo ime, tada ga nisam mogao znati jer sam Kosovo/Kosovë napustio veoma mlad, kad sam imao 22 godine, a vratio sam se sa 28 godina. Ali sam viđao Qerqizija u Krajmirovcu/Krojmir i tada sam shvatio da je on vrlo sposoban čovek. Naročito tokom rata koji je počeo 24. jula kada smo zajedno ušli u selo Fušticu/Fushticë da ponovo zauzmemo položaje OVK.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Između nas verovatno postoji neka telepatija, gospodine Buja, jer sam upravo to hteo da kažem. 24. jula sreli ste se sa Qerqizijem,

ovo mogu da kažem vrlo konkretno, otprilike u vreme ručka i bili ste sa Ramizom Qerqijem – Luanom, i to je bilo neposredno pred ulazak u Fušticu/Fushticë. Bili ste zajedno sa Luanom i sa Qerqizijem koji su upravo došli iz Orahovca/Rahovec da se sastanu s vama. Da li se sada sećate ovog sastanka, gospodine Buja? Očigledno se sećate. Da li se sećate detalja na koje sam vas upravo podsetio?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Pokušavam da se setim detalja tog sastanka, ali ne mogu.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: U redu. Ja ću, da bismo uštedeli vreme, i uradiću to brzo, pokušati da vas podsetim na par stvari da vidimo da li će vam to osvežiti pamćenje. On se sastao s vama i Luanom. Vi ste se nalazili na jednom veoma opasnom mestu. Opasnost od granatiranja bila je velika. Fuštica/Fushticë i Stankovce/Sankoc su goreli u to vreme. Qerqizi je odlučio da napadne Srpske snage u Fuštici/Fushticë, i u tu svrhu uzeo je jedan ručni bacač, jedan tromblon kalibra 60 mm i savetovao vas gde bi trebalo da bude težište napada. Da li se sećate toga?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, sećam se. Većina vojnika u Fuštici/Fushticë i na tom punktu koji je bio između Fuštice/Fushticë i Sedlara/Shalë, bili su u veoma teškoj situaciji, mi nismo imali bunkere i bili smo izloženi vatri. Tačno je da je Qerqizi došao kod nas i da nam je predložio da izvršimo jednu akciju u selu Fuštica/Fushticë.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: I kao što je bilo tipično za njega, kada je saznao da su trojica ili četvorica vojnika OVK u klopci na položaju u Fuštici/Fushticë, odlučio je da uzme dvojicu ili trojicu ljudi i sa svojim tromblonima pokuša da ih spasi. Vi ste rekli da ćete ići u Lipovicu/Lipovicë pošto je Lipovica/Lipovicë takođe napadnuta. Da li se sećate toga, gospodine Buja?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, zajedno sa Qerqizijem i drugim vojnicima krenuli smo da uđemo u to selo koje sam pomenuo, u Fušticu/Fushticë, i dok smo bili na putu, čuli smo pucnjavu iz Lipovice/Lipovicë. Onda sam rekao Qerqiziju da treba da se povučemo i da se upustimo u borbe u Lipovici/Lipovicë.

ADVOKAT TOPOLSKI: To su sva pitanja koja sam imao za vas. Veoma sam vam zahvalan na vašem strpljenju.

SUDIJA PARKER: Hvala gospodine Topolski. Gospodine Guy-Smith?

ADVOKAT GUY-SMITH: Nemam pitanja.

SUDIJA PARKER: Gospodine Whiting?

TUŽILAC WHITING: Samo nekoliko pitanja.

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC WHITING

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Gospodine Buja, molim vas otvorite transkript, transkript intervjua koji ste imali sa Tužilaštvom na strani broj 81, a to je strana broj 68 na engleskom jeziku. Gospodine Buja, kada stignete do strane 81, ja ću vam skrenuti pažnju na tekst na sredini strane.

TUŽILAC WHITING: Molim da uključimo kompjuterski sistem *Sanction*.

(video snimak)

A.C. istražitelj – pitanje: *Lapušnik/Llapushnik, mesto gde su držali zatočene zarobljenike. Rekli ste da je to isto mesto gde su bili i vojnici OVK?*
svedok Buja – odgovor: *Koliko sam ja video, da.*

A.C. istražitelj – pitanje: *Ranije ste nam pomenuli da se jedna od podjedinica u Lapušniku/Llapushnik zvala jedinica Čeliku 3. I ta jedinica Čeliku, bila je locirana na mestu o kom smo malopre govorili, zar ne?*

svedok Buja – odgovor: *Da, kao što sam rekao, to je bilo podeljeno područje. Bio je put Priština/Prishtinë – Peć/Pejë. Jedinica Čeliku 3 je bila na ovoj strani puta, na strani Klečke/Kleçkë. A da bih prešao na drugu stranu, gde je bio punkt jedinice Guri 3, trebala mi je specijalna propusnica. Inače su mogli da me uhapsu.*

O.L. istražilac – pitanje: *Ono što je hteo da vas pita gospodin Cayley, mi to zovemo Glavni štab, vi zovete punkt, to nije bitno, ali baza ili punkt broj 3, Čeliku 3 je bio na toj lokaciji gde kažemo da su držani ljudi?*

svedok Buja – odgovor: *Mora da je bio, ali ja nisam išao tamo. Oni su bili tamo. Govorim samo o onome što sam video i ne mogu da kažem da je tamo bila komanda. U stvari, ja sam bio tamo i video sam ljude koji su bili tamo: Voglushija, Qerqizija. I pravo vam kažem, ne mogu reći da je tamo bila neka komanda.*

O.L. istražilac – pitanje: *Ali da li ste vi stekli utisak da je to komandno mesto jedinice Čeliku 3?*

svedok Buja – odgovor: *Da, da, jer sam tražio da me odvedu u Čeliku 3, i vojnici su me odveli. Sad, u kom stepenu je to bila komanda...*

A.C. istražitelj – pitanje: *I to je isto mesto gde su držali zatvorenike?*

svedok Buja – odgovor: *Da. Čeliku 3.*

O.L. istražilac – pitanje: *Nazovimo to bazom ili kampom, nije važno. Koliko često ste posećivali to mesto, tokom prve ofanzive u junu i julu 1998. godine?*

svedok Buja – odgovor: *Rekao bih jun, jer u julu i kasnije, čak i da sam hteo da idem, ne bih mogao.*

(kraj video snimka)

TUŽILAC WHITING – PITANJE: *Gospodine Buja, da li se sada sećate da kada ste išli da oslobodite tog čoveka – i ponovo molim da ne pominjete njegovo ime – kad ste išli da ga oslobodite iz Lapušnika/Llapushnik, išli ste u jedinicu Čeliku 3?*

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: *Da, ali se sećam da sam pitao za Voglushija i nisam znao koja je jedinica tamo stacionirana. Uvek sam govorio samo na osnovu svojih utisaka o strukturi organizacije, opisivao sam stvari koje zapravo nisam znao,*

jer jedinica *Çeliku 3* ili *Pelumbi* jedinica i druge jedinice mogle su biti locirane na jednoj strani puta ili na drugoj strani puta. To nisam znao, pa nisam bio kompetentan da govorim o tome.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Ali slažete se da kada ste išli da oslobodite tog čoveka, tražili ste da vas odvedu u jedinicu *Çeliku 3*, i otišli ste u *Çeliku 3*, zar ne?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ja sam tražio da me odvedu kod Voglushija.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A mesto gde su držali zatvorenike u Lapušniku/Llapushnik je bilo u bazi jedinice *Çeliku 3*?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Koliko ja znam, a mislim da sam razjasnio to pitanje sa vama, ne mogu govoriti o zatvoru ili o logoru, jer po mom viđenju, to nije bilo takvo mesto. Koliko sam ja znao, svaka jedinica je imala ono što zovemo kontrolnim punktom, ali to tumačenje da je to bio neki zatvor ili logor, to nije ono što sam rekao. To mi je nametnuto od strane onih koji su me ispitali. Tako da ja ne znam ništa o mestu gde su držali zatvorenike.

TUŽILAC WHITING: Časni Sude, mislim da će mi trebati još 10 ili 15 minuta. Ne znam da li da sada odemo na pauzu ili da nastavimo?

SUDIJA PARKER: Vreme je za pauzu, ali nastavićemo u 17.50 časova.

(pauza)

SUDIJA PARKER: Gospodine Whiting, izvolite.

TUŽILAC WHITING: Hvala, Časni Sude.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Gospodine Buja, da li je Ramiz Qeriqi - Luan u avgustu i septembru mesecu bio u Krajmirovcu/Krojmir?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: U avgustu i septembru koje godine?

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Izvinjavam se, 1998. godine?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: U avgustu i septembru 1998. godine, koliko mogu da se setim, bio je tamo, iako sam u avgustu ja otišao u Albaniju.

TUŽILAC WHITING: Molim da se svedoku pokaže dokazni predmet Tužilaštva broj 155. Molim da se to stavi na grafoskop.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Gospodine Buja, jeste li znali da je tog datuma, 16. avgusta, Ramiz Qeriqi bio imenovan za komandanta bataljona *Ruzhdi Selihu*?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Mogu izneti svoje mišljenje o tome, iako nisam učestvovao u organizaciji te brigade.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Moje pitanje je sledeće: da li ste znali da je imenovan za komandanta bataljona *Ruzhdi Selihu*, iako ste bili u skroz drugom delu vojske?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Nakon rata sam čuo da je on bio komandant bataljona *Ruzhdi Selihu*.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: I to je bilo u 121. brigadi, zar ne?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da. Bataljon *Ruzhdi Selihu* je bio deo 121. brigade.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A 121. brigada bila je u podzoni Paštrik/Pashtrik, zar ne?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da. Od podzone ona je postala zona Paštrik/Pashtrik.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Tako su i Krajmirovci/Krojmir bili u podzoni Paštrik/Pashtrik, zar ne?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, nakon ofanzive oni su potpali pod operativnu zonu Paštrik/Pashtrik.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: I opština Lipljan/Lipjan bila je zapravo podeljena između Nerodimlja/Nerodime i Paštrika/Pashtrik. Neka sela opštine Lipljan/Lipjan bila su u podzoni Paštrik/Pashtrik, a neka u podzoni Nerodimlje/Nerodime. Nije li tako?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, posle ofanzive.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Kada kažete "posle ofanzive", mislite na period posle ofanzive u julu 1998. godine?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da. Kraj ofanzive bio je krajem jula i početkom avgusta.

TUŽILAC WHITING: Molim da se svedoku pokaže dokazni predmet Tužilaštva broj 159.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Ta sela bila su u zoni 121. brigade kakvom je ona bila oformljena nakon prve ofanzive, zar ne? Mislim na sela koja se pominju na dokaznom predmetu Tužilaštva broj 159?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Koliko ja znam, da. Sela Krajmirovci/Krojmir, Petraštica/Pjetërshticë, Fuštica/Fushticë sve do Magure/Magurë, bila su u području 121. brigade nakon ofanzive, odnosno u avgustu 1998. godine.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A granica između podzone Drenica/Drenicë i podzone Paštrik/Pashtrik...

TUŽILAC WHITING: Možete skloniti taj dokument.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Granica između podzone Drenica/Drenicë i podzone Paštrik/Pashtrik bila je na autoputu Peć/Pejë – Priština/Prishtinë, zar ne?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, to je uključivalo deo autoputa kao i planinski lanac koji je razdvajao te dve podzone. Ne mogu sa sigurnošću da kažem koje je područje potpadalo pod koju podzону.

TUŽILAC WHITING: Molim da poslužitelj pred svedoka stavi pismo od 1. aprila 2004. godine. Imam primerke i za Pretresno veće i za drugu stranu.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Gospodine Buja, naravno to pismo je na engleskom, pročitacu vam ga, kako bi moglo da se prevede na vaš jezik. To je iz kancelarije tužiteljke Carle Del Ponte, upućeno zapovedniku KFOR-a, generalu Kammerhoffu i ima datum 1. april 2004. godine: "Dragi generale Kammerhoffe, čula sam iz terenske kancelarije u Prištini/Prishtinë da je gospodin Shukri Buja po vašem naređenju zadržan u pritvoru u skladu sa Rezolucijom Saveta bezbednosti 1244. Iako ne mogu da komentarišem navode protiv gospodina Buje, mogu vam prosledim sledeće informacije za koje mislim da bi mogle da budu od pomoći u aktuelnoj situaciji. Sigurna sam da vi i vaši saradnici posedujete informacije da je gospodin Buja bio uključen u neka zbivanja na Kosovu/Kosovë nakon 1998. godine. Ali isto tako trebalo bi da znate da je on sarađivao u istragama koje je vodila moja kancelarija na Kosovu/Kosovë, i protiv srpskih i protiv albanskih počinioaca. Takođe bi trebalo da znate da je gospodin Buja svedočio u *Predmetu Milošević*, 5. i 6. juna 2002. godine i da je pristao da svedoči i u predstojećem predmetu protiv počinioaca albanske nacionalnosti. Mogu vam potvrditi da se gospodin Buja u intervjuima sa predstavnicima moje kancelarije ponašao vrlo razumno i da je sarađivao, i koliko čujem, isti je utisak ostavio i na članove KFOR-a. Nadam se da će vam ove informacije biti od pomoći". Gospodine Buja, sećate li se, da li vam je ovo pismo pročitano kada su predstavnici kancelarije Tužilaštva došli da vas posete dok ste bili zatvoreni u martu i aprilu mesecu 2004. godine?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Sećam se.

TUŽILAC WHITING: Časni Sude, može li ovo da se uvrsti u spis?

SUDIJA PARKER: Da.

sekretar: Časni Sude, biće to dokazni predmet Tužilaštva broj P161.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: I na kraju, gospodine, hteo bih da vas pitam nešto što se nadovezuje na pitanje gospodina Topolskog. Pitao vas je da li je do organizovanja u podzone došlo zbog negativne reakcije međunarodne zajednice na ideju da bi rat koji bi vodila OVK vodio ka oslobađanju svih albanskih teritorija. Vaš odgovor je bio: "Plan je promenjen jer je tokom političkih pregovora bilo rečeno da integritet balkanskih država može biti doveden u pitanje, i bilo je nerealno voditi rat na svim okupiranim albanskim teritorijama, i zbog toga je Glavni štab promenio svoju politiku". Moje pitanje je: da li govorite o julu mesecu 1998. godine?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Govorim o periodu kada su započeti pregovori. To je bilo u avgustu, septembru i oktobru mesecu. Promena podzona u zone, odnosno, ta odluka je doneta negde u novembru mesecu.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Ali u iskazu ste rekli da ste za komandanta zone Nerodimlje/Nerodime postavljeni u julu mesecu 1998. godine. Da li je to tačno?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, da. Komandant podzone sam postao 6. jula, ali odluka da se podzone pretvore u zone je doneta kasnije.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li se sećate kada?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Mislim da je to bilo negde u novembru. Svim podzonama naloženo je da počnu restruktuiranje u zone.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li se sećate intervjua koji je Jakup Krasniqi dao nemačkim novinama u kome je pozivao na oslobađanje svih albanskih zemalja i koji je izazvao određene polemike?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Nisam pročitao taj intervju, ali čuo sam za polemike koje je izazvao.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: I te su se polemike fokusirale upravo na to da li bi cilj OVK trebalo da bude vrlo širok: oslobađanje i ujedinjenje svih albanskih teritorija, ili bi trebalo da se ograniči samo na područje Kosova/Kosovë?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Rekao sam da je prvobitno cilj OVK bio da se oslobode albanske teritorije koje su okupirane. Ali se kasnije cilj promenio i sve je onda svedeno samo na područje Kosova/Kosovë. Promena u smislu vojne organizacije dogodila se kasnije. Odlučeno je da podzone postanu zone.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Kada se promenio cilj OVK?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Posle pregovora održanih u avgustu, septembru i oktobru. Ako se dobro sećam, odluka o promeni vojne strukture doneta je u novembru. Dakle, pre vojne promene, moralo je doći do političke odluke.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Shvatam, ali moje pitanje je: ako je do vojne promene došlo u novembru mesecu, kada je došlo do političkih promena?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne sećam se trenutka političkih promena jer tada nisam bio na Kosovu/Kosovë. Dakle, zbivanja sam pratio spolja.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Sećate li se da li su te političke promene dovele do izmene zakletve koju su vojnici davali kada su se priključivali OVK?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne sećam se da li je zakletva izmenjena.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li se sećate da je u zakletvi u jednom trenutku stajalo nešto o oslobađanju albanskih teritorija i da je kasnije ta fraza izbačena iz zakletve? Da li znate išta o tome?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Sećam se zakletve koju sam ja dao za oslobođenje albanskih okupiranih teritorija.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Kada ste dali tu zakletvu?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Pre nego što sam se priključio ratu.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Sećate li se u kom mesecu?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne sećam se meseca, ali sećam se da sam dao takvu zakletvu.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Ali kada kažete pre nego što ste se priključili ratu, da li je to bilo pre marta 1998. godine?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Bilo je to pre marta, iako zakletva nije bila ista kao ona koju sam čitao kasnije pred vojnicima.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li je kasnije taj deo zakletve izbrisan?

ADVOKAT TOPOLSKI: Časni Sude, oprostite što prekidam, ali sa dužnim poštovanjem, mi smo otprilike pet hiljada kilometara daleko od mog unakrsnog

ispitivanja ovog svedoka o stvaranju zona i da li je to bio rezultat neuspelih političkih odluka, a sada se govori o zakletvi o čemu mislim da niko nije unakrsno ispitivao. Ovo je već šesti dan svedočenja ovog svedoka i pitam se da li je ovo od neke pomoći Pretresnom veću.

SUDIJA PARKER: Povezanost je u tome da li se zakletva odnosila na zone ili ne, što je bilo vaše pitanje. Sada ću se okrenuti gospodinu Whitingu da vidim da li tu zaista postoji neka poenta ili ne.

ADVOKAT TOPOLSKI: Ali ja to nisam povezivao.

SUDIJA PARKER: Vi niste, ali ovaj odgovor možda hoće. Ne znam, ali bih hteo da saznam.

ADVOKAT TOPOLSKI: Hvala.

SUDIJA PARKER: Očigledno da sam ja tako povezao. Izvolite, gospodine Whiting.

TUŽILAC WHITING: Ovo je moje poslednje pitanje.

SUDIJA PARKER: Ali još niste dali odgovor.

TUŽILAC WHITING: Znam, ali gospodin Topolski je govorio o tome da je ovo već šesti dan svedočenja. Gospodin Topolski je povezao stvaranje podzona i promenu političke strategije OVK. I radi se jednostavno o nadovezanom pitanju. Pokušavam da utvrdim kada je došlo do te promene i da li se to odrazilo na zakletvu. Dakle to proizlazi iz toga.

SUDIJA PARKER: Koja je svrha zakletve?

TUŽILAC WHITING: To bi se moglo pokazati značajnim u drugim područjima.

SUDIJA PARKER: Da, ali kako to proizlazi iz unakrsnog ispitivanja?

TUŽILAC WHITING: Proizlazi iz onog što se spominjalo u unakrsnom ispitivanju.

SUDIJA PARKER: Možda po vama, ali ne vidim kako to može opravdati dodatno ispitivanje.

TUŽILAC WHITING: Ako je to mišljenje Pretresnog veća, ja ću se povinovati.

SUDIJA PARKER: To je bilo vaše poslednje pitanje.

TUŽILAC WHITING: To je moje poslednje pitanje. Žao mi je što nisam mogao da ga postavim, ali tako je.

SUDIJA PARKER: Hvala, gospodine Whiting.

TUŽILAC WHITING: Hvala, časni Sude.

SUDIJA PARKER: Gospodine Buja, ovim smo završili s pitanjima, sada se možete vratiti kući. Poslužitelj će vas izvesti iz sudnice.

(svedok napušta sudnicu)

ADVOKAT MANSFIELD: Časni Sude, smem li...

SUDIJA PARKER: Oprostite, gospodine Mansfield, nisam vas video, sva sreća da su mi rekli.

ADVOKAT MANSFIELD: Pokušaću da nabavim zastavicu ili da dam zakletvu možda. Nisam hteo dalje da otežem sa ovim svedokom, znajući koliko je on već dugo ovde, ali pitam se da li može da ostane još nekoliko minuta ili da ne napušta zgradu. Vraćam se na ono što sam rekao ranije – morali smo na odeđeni način da čekamo kraj njegovog svedočenja barem danas – a tiče se beležaka koje su uzeli istražitelji tokom pripreme ovog svedoka za svedočenje. Spomenuo sam to gospodinu Whitingu i on nije bio sklon da nam pokaže te beleške. Po mom mišljenju, u ovim posebnim okolnostima u kojima se nalazimo – neću sada o njima jer smo na javnoj sednici, ali Pretresno veće zna koje su to okolnosti a odnose se na ovog svedoka – neophodno je da mi vidimo te beleške zbog stvari o kojima još treba odlučiti. Konkretno, Pretresno veće treba da odluči o statusu onoga što je on ranije rekao u intervjuu u aprilu 2003. godine ili vezano za njegov sadašnji iskaz, ili o mešavini obe te stvari. Faktori koji će odlučiti o proceni toga mogli bi nam postati jasni iz tih beležaka. Imajući na umu, naravno, kako je on rekao, da nije imao, mislim da oko toga ne postoji spor, da nije imao zapisnik na albanskom jeziku onoga što je rekao 2003. godine, iako je dobio određene CD-ove za koje kaže da nije mogao da ih otvori.

SUDIJA PARKER: Prekinuću vas na čas. Molim vas da se pobrinite da gospodin Buja ne napusti *Jedinicu za svedoke* za sada. Hvala.

ADVOKAT MANSFIELD: Zahvaljujem. Prema tome, u tom kontekstu kada nije dobio ili nije imao zapisnik pred sobom, šta on govori o tome čega se seća, nije bitno, ne samo zbog toga šta je rekao u razgovoru iz 2003. godine, već i zbog toga čega se sećao o tome šta je tada opisivao, dakle - strukturu. Dopis sa dodatnim informacijama koji smo dobili i koji sam pročitao je vrlo kratak i dvosmislen. Tu se prosto kaže: "Svedok je rekao da struktura..." – ne kaže se koja struktura i ne pominje se ništa drugo konkretno osim što se spominju maj i juli mesec; pretpostavlja se, naravno, da govori o OVK, ali se to ne pominje u intervjuu koji je dao kancelariji Tužilaštva u aprilu 2003. godine, "...struktura nije ni postojala". Prema tome, moramo postaviti neka druga pitanja. Da li su ga pitali šta je u stvari postojalo? I da li su ga pitali nešto više o onome što misli da je rekao u intervjuu u aprilu 2003. godine o strukturi što se razlikuje od onoga što je o strukturi želeo da kaže? To može da znači da je koristio neke druge reči, da je možda mislio na nešto drugo, ne znam o čemu se radi. Dakle, isto važi i za drugu rečenicu: "On sada kaže da Fatmir Limaj nije bio njegov komandant." Da li je on mislio da je rekao da mu Fatmir Limaj nije bio komandant? Ili je to rekao, a da nije to mislio, ili šta? Mi smatramo da je to vrlo nezadovoljavajuće u vezi sa ovim svedokom, a vi se sećate da mi nismo podnosili ovakav zahtev svaki put kada bi svedok dolazio, ali ovde je to značajno, jer može imati određenu težinu. I

jasno je da u drugim predmetima koji se vode u ovoj zgradi u ovom trenutku – ne odnosi se na vas, časni Sude – postoji praksa koju je usvojilo Tužilaštvo u drugim predmetima da se beleške predaju odmah drugoj strani i to automatski. Mislim na *Predmet Orić, Naser Orić*. Imamo zapisnik u kome upravo ovo pitanje tamo nije sporno, gde uvaženi Tribunal samo traži od Tužilaštva te beleške, zato što svi drugi to već imaju, i pokazalo se da to nije nikakav problem. Ne postoji nikakav razuman razlog zbog koga Tužilaštvo u ovom predmetu ne bi stavilo te beleške na raspolaganje. Kada to odgovara Tužilaštvu, mi dobijemo beleške, na primer u ovom slučaju. Imamo beleške istražitelja kada se iznosi navod koji Tužilaštvo očigledno ne želi da prihvati, tiče se toga da mu je rečeno da se ne nađe sa Odbranom; tada dobijamo beleške. Ništa u tim beleškama nije toliko osetljivo. Rečeno mi je samo da ih ne možemo imati. Nije naveden razlog zašto ih ne možemo dobiti. Tužilac je samo rekao da, po njegovom mišljenju, nisu relevantne. Radi se o eufemizmu veka, jer kada se govori o izjavi ovog svedoka o relevantnim stvarima u ovom predmetu, zamisao da mi ne možemo da vidimo potkrepljujuće dokumente vezano za relevantne izjave, nije po nama u interesu pravde, a posebno ne u interesu konačne procene koju će Sud dati o ovom svedoku i o izmenama koje su napravljene i o prirodi tih izmena. Prema tome, tražim od Pretresnog veća da zatraži od Tužilaštva da dobijemo beleške i zato sam tražio da svedok još ostane, što ste ga vi i zamolili, zbog toga što bi mu trebalo pokazati te beleške da vidimo da li se on slaže s tim da je to zaista rečeno. Jer, opet ponavljam, ovo je svedok prema kome se Tužilaštvo ponašalo do sada prilično ružno. Uprkos njegovom zahtevu, on nije dobio pisani zapisnik koji je on nesumnjivo tražio. A većina svedoka, po nama, na to imaju pravo, da dobiju primerak ako žele da vide to što su rekli, bez obzira ko su. Dakle, nije mogao videti te beleške o pripremi svedoka, već se samo prisećao nekih pitanja kojih se dotaklo Tužilaštvo. Kakva su to pitanja, u sklopu čega, i tako dalje? Ako je to trajalo sat vremena, puno toga je rečeno, mnogo više nego što smo dobili u ove dve kratke rečenice. Dakle, molim da dobijemo beleške.

ADVOKAT TOPOLSKI: Mogu li samo da iskažem svoju podršku i dodam da ukoliko je zaista onako kako kaže gospodin Mansfield, to jest da gospodin Whiting kaže "po našem mišljenju beleške nisu relevantne", onda je sudska praksa iz mog pravosudnog sistema potpuno drugačija po pitanju obelodanjivanja dokumenata, a ovde imamo da Tužilaštvo bahato i samovoljno odlučuje šta jeste, a šta nije relevantno. Časni Sude, samo bih dodao da i u načelu i u ovom konkretnom slučaju podržavam svog kolegu.

ADVOKAT GUY-SMITH: Zbog celokupne prirode izjava koje su od tolike važnosti za Pretresno veće, naročito kada je reč o ovom svedoku, obrazloženje da beleške koje se odnose na taj razgovor "nisu relevantne", je samo prividno dobra izjava, i ja podržavam zahtev svojih kolega.

SUDIJA PARKER: Hvala. Izvolite, gospodine Whiting.

TUŽILAC WHITING: Prvo ću se osvrnuti na ono što je rečeno da se ružno postupalo sa svedokom, a onda ću preći na "bahatost". Kad je rečeno da je Tužilaštvo ružno postupalo sa svedokom, mislim da nema spora u tome da je kada je traženo da se svedoku da transkript, Tužilaštvo je obezbedilo pet CD-a transkripta, svedočenja i izjava svedoka. Svedok je sam rekao da se nikada nije obratio Tužilaštvu da kaže kako nije mogao da otvori te CD-e. Tako da što se tiče Tužilaštva, svedoku su te

izjave bile dostavljene. Kad je reč o tome da mi samovoljno odlučujemo o tome šta treba da bude obelodanjeno, a šta ne, ja bih rekao da kad je reč o ovom pravnom sistemu a sigurno i mnogim drugim, na Tužilaštvu je odgovornost da odluči šta treba da se obelodani, a šta ne, šta je po *Pravilu 68*, a šta po *Pravilu 66(B)*. A kad je reč o konkretnom pitanju pripreme svedoka, o ovom pitanju se već raspravljalo u ovoj sudnici i usvojena je praksa u ovom slučaju i u slučaju svih drugih svedoka da će Tužilaštvo odlučiti šta je važno da bude obelodanjeno i da li to potpada pod *Pravilo 68* ili *Pravilo 66(B)* novih dokaza na šta bi trebalo da skrene pažnju Odbrani. Dakle, to je i bilo urađeno u ovom slučaju. Sada je pitanje da li treba odstupiti od tog pravila s obzirom na posebne okolnosti svedočenja ovog svedoka. Uprkos ovom jezičkom preterivanju, ja ne vidim zašto bi trebalo da odstupimo od pravila u ovom slučaju. Mislim da je ovo pitanje trebalo pokrenuti još ranije, tokom unakrsnog ispitivanja. I gospodin Mansfield sada zamišlja da ponovo pokrene ovo pitanje, da dovede svedoka za dodatno unakrsno ispitivanje i da se tada o tome raspravlja.

SUDIJA PARKER: Mislim da nema potrebe da sada raspravljamo dalje s obzirom na ono što je rekao gospodin Mansfield. Možda ukoliko se dobiju te beleške, možda neće biti potrebe da se tako nešto radi.

TUŽILAC WHITING: U redu. Ali u svakom slučaju, rekao bih da smo o ovome već naširoko i nadugačko razgovarali sa svedokom. Kao što sam već rekao, Tužilaštvo je obelodanilo one važne stvari o kojima je bilo reči tokom pripremnog razgovora. Dakle, te stvari su obelodanjene. Ja ne vidim, ja jednostavno ne razumem kako bi Pretresnom veću pomoglo da ima te beleške obelodanjene za dalje ispitivanje u vezi s njima, kada su važne stvari već obelodanjene i kad se sa svedokom već detaljno raspravljalo o tome koji su bili njegovi utisci o pripremnom razgovoru i šta se desilo tokom tog razgovora, što je zaista najbitnije, ako Pretresno veće procenjuje kredibilitet. Tako da ja mislim da uošte nema potrebe da odstupimo od pravila Suda. Iz tog razloga Tužilaštvo, a ne zato što je bahato, ne želi da preda svoje beleške.

SUDIJA PARKER: Gospodine Whiting, ukoliko se razmotri relevantnost tih beleški za Odbranu, s obzirom na zahtev koji je predložen Pretresnom veću, da li bi to bilo od potencijalne koristi, imajući na umu prethodne izjave svedoka?

TUŽILAC WHITING: Da, razmišljao sam o tome, ali – možda zato što ne mogu jasno da razmišljam u ove kasne sate – ne vidim zašto bi to bilo od pomoći ili zašto bi bilo relevantno za ovo pitanje. Ali, ukoliko bi to bilo od koristi i ukoliko postoji neka veza koju ja sad možda ne vidim, to je onda nešto drugo.

SUDIJA PARKER: Reč je o vezi koju ni Odbrana ni Pretresno veće trenutno ne može da napravi. I ukoliko treba da se oslanjamo na to da Tužilaštvo prihvata i ispunjava svoje odgovornosti po pitanju obelodanjivanja materijala koji je potencijalno relevantan za Odbranu, onda je potrebno da se pažljivo misli na okolnosti i konkretan slučaj na koji se odnose te beleške: da je svedok promenio svoj iskaz, ukoliko je do toga uopšte došlo, dakle u odnosu na ono što je rekao pre pripremnog razgovora i tokom pripremnog razgovora. Možda nikakav iskaz nije dat tokom pripremnog razgovora, Pretresno veće to ne zna, Odbrana to ne zna. I potrebno je da Tužilaštvo pažljivo razmotri šta se tad desilo jer bi okolnosti koje su dovele do te promene možda mogle biti pravno relevantne po pitanju pouzdanosti iskaza svedoka. Kada je reč o ovom konkretnom slučaju, slučaju ovog svedoka koji, kako vi kažete,

menja svoj stav, a ja ne kažem da li je došlo do promene njegovog stava ili ste vi jednostavno to tako shvatili da je on promenio svoj stav, vi sada kažete da mi ne samo da treba da prihvatamo njegov prethodni stav kao relevantan, da su to činjenice za ovaj predmet, već da bi trebalo da usvojimo to, a ne ono što je govorio sada u sudnici. Da li sam vam dovoljno naglasio potencijalnu važnost i zašto bi veoma pažljivo trebalo da razmotrite šta se tačno desilo tokom tog razgovora?

TUŽILAC WHITING: Da, Časni Sude. Primetio bih da je prilikom obelodanjivanja Tužilaštvo reklo da je došlo do promene između prethodnog razgovora i pripremnog razgovora.

SUDIJA PARKER: Vi to zovete obelodanjivanjem. Ja bih to prosto nazvao obaveštenjem da je došlo do promene iskaza.

TUŽILAC WHITING: U redu. Ali to je ono što sam ja shvatio da je naša dužnost na osnovu odluke Pretresnog veća po pitanju pripremnog razgovora.

SUDIJA PARKER: Nešto se i promenilo od kad je ta odluka doneta. Ja sam pokušao da vam pomognem da se koncentrišete na tu promenu.

TUŽILAC WHITING: Zahvaljujem, časni Sude. Pokazaću vam te beleške. Nisam hteo da od miša pravim slona. Ja sam samo hteo da se držim principa, ali možda je bolje da budemo praktičnog duha.

SUDIJA PARKER: Princip koji vi vidite iz prethodne odluke Pretresnog veća, je način na koji i Pretresno veće vidi princip. Međutim, ono što mene sada brine jeste da potencijalno postoji veliki značaj u tom pripremnom razgovoru ili razgovoru koji je obavljen pre nego što je svedok došao da svedoči.

TUŽILAC WHITING: U redu. Nisam hteo da kažem da je neprincipijelno to što Pretresno veće predlaže, već da sam ja, da tako kažem, na pogrešnom stajalištu. U svakom slučaju, dostavićemo beleške.

SUDIJA PARKER: Gospodine Mansfield, ne znam kako ćete vi sada postupiti i kako će postupiti drugi advokati Odbrane? Ne znam koliko ima tih beleški?

TUŽILAC WHITING: Reč je o četiri stranice, časni Sude. U kratkim crtama je sve napisano, u tezama.

SUDIJA PARKER: Imate jedan ili više primeraka?

TUŽILAC WHITING: Samo jedan.

SUDIJA PARKER: Možda biste to sada mogli da date gospodinu Mansfieldu, a Pretresno veće će strpljivo sačekati, onda bi možda zastupnik Odbrane mogao da nam kaže da li je potrebno da svedok ostane ili ne.

(Pretresno veće se savetuje)

(Tužilaštvo se savetuje)

(Odbrana se savetuje)

SUDIJA PARKER: Gospodine Mansfield, slušam vas?

ADVOKAT MANSFIELD: Zahvaljujem se Pretresnom veću u ime svih nas što nam je obezbedilo da pogledamo beleške. Ukratko, naš stav je da ne treba dalje da zadržavamo svedoka. Međutim, postavlja se veliki broj pitanja. I više bismo voleli da o njima ne diskutujemo sada javno preko Pretresnog veća, nego da o beleškama razgovaramo sa gospodinom Whitingom, i ako bi Pretresno veće htelo da ih pogleda - da se one kopiraju. Bilo bi dobro da se otkucaju pošto je vrlo teško pročitati ovaj rukopis. I ujedno moram da pitam da li ima još beležaka?

SUDIJA PARKER: Mislim da Pretresno veće neće da se upušta u čitanje tih beležaka, gospodine Mansfield.

ADVOKAT MANSFIELD: U redu.

SUDIJA PARKER: I ne treba vam dozvola od nas da se sretnete sa gospodinom Whitingom da razgovarate.

ADVOKAT MANSFIELD: Zahvaljujem se.

SUDIJA PARKER: Ukoliko ne budemo čuli ništa o tome više, neće biti nikakve štete.

ADVOKAT MANSFIELD: Ali imam osećaj da ćete čuti.

SUDIJA PARKER: Da li je 15 minuta dovoljno da se počne sa sledećim svedokom?

TUŽILAC WHITING: Časni Sude, mislim da je naš sledeći svedok zaštićen tako da nam treba par minuta da ga uvedemo i da pripremimo sudnicu. Mislim da bi s njim trebalo da počnemo sutra.

SUDIJA PARKER: U redu.

ADVOKAT TOPOLSKI: Izvinite, nisam siguran, ali ja sam shvatio da treba da prodiskutujemo o nekoliko pitanja vezano za ovog svedoka pre nego što on počne sa svedočenjem. Možda bi to čak trebalo da se uradi na privatnoj sednici. Ne znam da li će biti vremena da se to uradi sutra ili da se iskoristi ovo vreme koje nam je ostalo večeras.

SUDIJA PARKER: Imamo sasvim dovoljno vremena, 17 ili 18 minuta što se tiče naše energije.

ADVOKAT TOPOLSKI: Koliko sam ja shvatio, radi se o stvarima koje bi trebalo rešiti pre nego što svedok uđe u sudnicu.

SUDIJA PARKER: Aha, shvatam.

ADVOKAT TOPOLSKI: Osim ako nisam nešto pogrešno shvatio.

SUDIJA PARKER: Mogu li samo da kažem da bi trebalo javiti *Službi za žrtve i svedoke* da je gospodin Buja završio sada i da je slobodan. Gospodine Shin, izvolite?

TUŽILAC SHIN: Hvala, časni Sude. Radi se o jednoj kratkoj stvari, ali ako bismo mogli da pređemo na privatnu sednicu?

SUDIJA PARKER: Preći ćemo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

Sednica završena u 18.46 h.

Nastavlja se u petak, 11. marta 2005. godine u 9.00 h.

Fond za humanitarno pravo

